

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

INTERVENCIÓN DO PRESIDENTE DA XUNTA, ALBERTO NÚÑEZ FEIJÓO, NO DEBATE SOBRE O ESTADO DA AUTONOMÍA 2021

Pazo do Hórreo, 13 de outubro de 2021

Señor Presidente do Parlamento;
Conselleiras e conselleiros;
Señorías;
Autoridades presentes;
Galegas e galegos que nos escoitan desde as súas casas:

As miñas primeiras palabras teñen que ser de agradecemento, en nome de todo o Goberno e de todos os empregados públicos. Agradecemento por todas as mostras de afecto, procedentes de todos os lugares xeográficos e ideolóxicos, que demostran que Valeriano Martínez era un galego querido e respectado.

Sen dúbida, todo merecido para alguén que dedicou toda a súa vida profesional a traballar por Galicia.

Quixera de xeito expreso dirixirme ao Bloque Nacionalista Galego, que aceptou retrasar cinco días este debate.

Para facelo máis sereno; recompoñer previamente o Goberno; e pechar, no prazo legal establecido, os orzamentos.

En fin, o que entendiamos prioritario nestes momentos, aínda que finalmente se mantivo na data prevista.

É evidente que este non é un Debate convencional. Desde logo para os membros do Goberno, para os deputados e deputadas do Partido Popular, non o pode ser. Pero sei que tampouco nas bancadas da oposición as circunstancias son sinxelas.

Con todo, estamos aquí. E seguramente esa sexa a mellor homenaxe.

Rigor, normalidade, estabilidade... eran para el normas de conduta inapelables. Pois ben:

- Galicia volve afrontar hoxe o Debate do estado da nosa Autonomía cando lle corresponde.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Terá tamén os presupostos para 2022, que hai sete días xa estaban practicamente listos, a próxima semana. É dicir, cando toca.

Señor Presidente. Señorías. Nestes días vanse cumprir corenta anos das primeiras eleccións democráticas en Galicia. O camiño aberto coa aprobación do noso Estatuto comezaba dese xeito a ter reflexo nas novas institucións, que crearon e consolidaron persoas como Valeriano Martínez. El traballou na Xunta case catro décadas... e ata o último alento.

As celebracións que están tendo lugar ao longo deste ano -sobre todo nesta Cámara- son un merecido recordo daquela etapa histórica, pero tamén deben servir para preguntarnos se somos dignos herdeiros do exemplo que nos deron os galegos que o fixeron posible.

Na miña opinión, aquí estamos rendendo contas do que se fixo e marcando pautas do que queda por facer porque a estabilidade política e social que vive a nosa Comunidade preserva o correcto funcionamento de todos os órganos democráticos.

En Galicia esa normalidade nunca se interrompeu. Seguimos sendo fieis ao noso pobo. O goberno e o autogoberno segue sendo seu.

É certo que algo tan básico debería darse por descontado. Pero todos sabemos que acumulamos unha longa etapa no noso país na que o normal parece extraordinario.

Non en van, celebramos esta cita parlamentaria nunha España que non vive un Debate do Estado da Nación desde hai case sete anos. Unha evidente anomalía que contrasta coa normalidade que mantén, e que aspira a seguir mantendo, a democracia galega.

A estabilidade é consubstancial á nosa xente. E a nosa obriga é respectala e fomentala. En todo momento, pero aínda máis despois dos meses tan difíciles que deixamos atrás. Por iso, polo que a min respecta, polo que á Xunta respecta, Galicia vai seguir sendo un lugar onde mirar:

- Para atopar debates serenos e construtivos.
- Institucións que funcionan normalmente.
- Defensa do marco constitucional e do autonomismo.
- Respecto a todas as opinións que se transmitan con tolerancia.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- E sobre todo, o lugar onde as prioridades do Goberno son as prioridades da xente. Iso ten que ser o primeiro.

En consecuencia con esta convicción, quero comezar este debate compartindo cos galegos a principal esperanza colectiva, grazas á nova fase da pandemia que estamos a vivir:

- Máis próxima á normalidade que perdemos coa chegada da COVID-19.
- Máis xusta tamén cos enormes esforzos que todos fixemos.

Doulles os datos máis relevantes. Igual que cando a realidade foi difícil, e foino en moitísimos momentos... tamén agora lles sigo informando con transparencia. Neste caso, as cifras comparativas corresponden ao pasado luns, xa que -como ocorre desde xullo de 2020- ao ser onte festivo o Ministerio non fixo actualización.

- O 92,7 % da poboación galega susceptible de recibir a vacina xa ten pauta completa. Somos a 1ª Comunidade Autónoma de España.
- O nivel de positividade dos últimos 7 días é do 0,9 %, o 2º máis baixo e a metade da media española.
- A incidencia a 7 días atópase en 7,14 casos cada 100.000 habitantes, a menor de España. A 14 días está en 16,5: leva 75 días continuados baixando.

Por suposto, a infección cero é, por agora, unha utopía e segue habendo persoas que se contaxian:

- Hai 450 positivos nas súas casas,
- 36 permanecen en planta hospitalaria,
- E 9 nas Unidades de Coidados Intensivos.

Pero é incuestionable que o proceso de inmunización está funcionando.

Non en van, ao longo deste verán as cifras de contaxio acadaron valores similares aos da terceira onda (que foi o peor momento que vivimos); pero desta volta os resultados foron moi distintos:

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Os 495 casos activos hoxe supoñen un 97,8% menos que no pico da pandemia. Non tiñamos unha incidencia tan baixa desde agosto de 2020.
- Os casos máis graves reducíronse de forma significativa. Hoxe hai 9 persoas nas UCI, cando chegaron a ser 254 os pacientes. Unha redución do 96,5% sobre o momento máis complexo.
- Tamén caeron substancialmente os falecementos, en xeral e na poboación vulnerable. Nos últimos sete días, faleceron 4 persoas, unha delas no día de onte. Na peor semana da pandemia, a finais de xaneiro deste ano, nunha mesma semana faleceron 180 persoas.
- En 246 concellos, nos que residen preto dun millón de galegos, non houbo casos COVID nos últimos 7 días.
- En 216 concellos (case o 30% da poboación) xa levan polo menos 14 días sen rexistrar ningún positivo.

Por tanto, estamos nunha nova etapa que, como saben, permitiu que a semana pasada:

- Se eliminaran os niveis de restricións por municipios, poñendo o foco nos brotes específicos que poidan xurdir.
- Un incremento xeral dos aforos ata o 90%...
- Ou que tamén os locais hostaleiros máis comprometidos coa protección poidan xa ocupar desde fai unha semana ata o 90% no seu interior e o 100% do seu exterior.

Acorde con isto, quero anunciarlles que a próxima semana imos proceder ao levantamento da situación de emerxencia sanitaria que declaramos o 13 de marzo de 2020 e que leva en vigor, por tanto, 19 meses.

Estamos no punto máis próximo ao que tiñamos en febreiro de 2020.

Vese, agora si, a luz ao final do túnel.

Grazas, de corazón, a todos os galegos e a todas as galegas que o fixeron posible.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Señorías, esta decisión que veño de comunicarlles non se traduce en que vaíamos deixar de tomar medidas, e tamén seguiremos coa distancia social e máscaras en interior conforme á lei estatal.

Seguiremos dando respostas, coa intensidade precisa, aos posibles brotes que xurdan.

Pero entendemos que neste momento xa podemos abordalos cos instrumentos que permite a Lei de Saúde Pública aprobada fai uns meses neste Parlamento.

Vivimos moitos meses baixo a presión dos datos. ¿Cantos contaxiados hoxe? ¿Cantos falecidos? ¿Como vai a curva? ¿Haberá un final a este pesadelo? Pois ben, cada día seguimos pendentes da evolución, pero é unha evidencia que ese fin xa está máis preto.

Hai ganas de pasar esta páxina. Ganas de deixar de centrarnos en sobrevivir para vivir de forma normal.

E comeza a ser posible volver mirar cara adiante. Pero quero pedirlles que o fagamos sen esquecer o que deixamos atrás.

- O primeiro de todo, as vítimas do coronavirus. Os 2.643 homes e mulleres que se perderon para sempre, e as que permanecen entre nós con secuelas de todo tipo (físicas, psicolóxicas, económicas...)... Todos estes estarán sempre presentes.
- Tampouco debemos esquecernos das persoas non vacinadas.
  - Por suposto os menores de 12 anos, sobre os que seguimos especialmente vixiantes respecto á incidencia; e pendentes das conclusións que acade a comunidade científica respecto a súa vacinación, parece que próxima.
  - Pero tamén me estou a referir a aqueles que voluntariamente decidiron non vacinarse. Son poucos porque, por sorte, os movementos antivacinas teñen pouco espazo en Galicia.

Pero por poucos que sexan, debemos animalos a que pidan cita porque neste momento eles si teñen máis risco de contaxiarse que antes, a través de persoas vacinadas que poidan ser positivas pero sen síntomas.

- En terceiro lugar, tampouco debemos obviar como chegamos ata aquí. Por moito que o panorama actual nos permita ser máis optimistas, continúa sendo necesario apelar á prudencia.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Os mellores datos que parecen estar domando a pandemia son froito das vacinas, pero tamén do comportamento exemplar da maioría da poboación. Non debemos abandonalo.

Retomemos a normalidade, con sensatez. Especialmente ata que poidamos comprobar a evolución da enfermidade no outono-inverno, como nos piden os expertos.

- Por último, pídolles que non esquezamos o espírito que marcou a resposta de Galicia á pandemia.
  - A entrega dos profesionais sanitarios e non sanitarios nos hospitais e centros de saúde, e do resto de traballadores encargados de coidar aos máis vulnerables en residencias e domicilios.
  - O compromiso de todos os servizos esenciais por parte dos que nunca pararon.
  - A fortaleza dos galegos que acataron as restricións civilizadamente, aínda cando iso supuxo ver comprometido o seu xeito de vida.
  - A participación altruísta de todos os expertos que se incorporaron ás tomas de decisións. No Comité Clínico, no Comité Educativo, no Comité Asesor Sociosanitario ou no Comité de Expertos Económicos.
  - Todos deron o mellor de si mesmos, ao igual que tentamos facer desde as institucións.

Señorías, ao inicio da pandemia, Galicia prestoulle respiradores á Comunidade de Madrid. Hai pouco, Madrid deixounos doses de vacinas aos galegos.

Isto tamén mostra o que fomos en pandemia.

E... acaso non representa igualmente o que queremos ser?

Desde logo a miña resposta é afirmativa e, por iso, gustaríame que sexamos capaces de manter vivo o recordo do que fixemos colectivamente.

Con ese obxectivo, temos a intención de erixir un monumento de memoria que:

- Nos permita ter sempre presentes aos falecidos.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Sexa homenaxe a todos os que traballaron no control da pandemia.
- Recoñeza o éxito do proceso de vacinación e o comportamento da nosa xente.
- Que, en definitiva, sirva de recordo para as xeracións vindeiras do que ocorreu, e tamén de exemplo por como respondemos.

Señorías, un shock como o que vivimos deixa sen dúbida recordos e feridas... pero tamén leccións e cambios. Resulta impensable que esta experiencia non traia consigo importantes transformacións.

Por iso a nosa meta xa non é volver á posición de partida que non existe. Non se trata simplemente de recuperar o Produto Interior Bruto previo á pandemia ou o modo de vida que tiñamos entón... senón que temos que adecuarnos ao novo paradigma social e económico que xurde tras o coronavirus. Nese reto está Galicia, como o resto de España e Europa. Como todo o mundo.

A pandemia puxo en evidencia a importancia dos coidados e dunha Galicia familiar. As sociedades cun Estado de Benestar forte demos mellor resposta.

O mundo non parou completamente durante as peores crisis da COVID. Desprazouse en parte ao mundo dixital e someteu a unha dura proba tamén á Galicia innovadora.

A fragilidade humana quedou ao descuberto e fixo aínda máis evidente o acerto de seguir apostando pola Galicia verde.

Todo o vivido condiciona o futuro, e o futuro é o da Galicia moza.

Como ven, os desafíos non son descoñecidos nin para o Goberno nin para este Parlamento. Xa os tiñamos asumidos en 2019 e seguen vixentes. Pero non cabe dúbida de que o ocorrido obriga a adoptar medidas e adaptar ritmos.

Para logralo, a planificación sempre é a ferramenta máis útil. Grazas a planificar e non improvisar, ata que chegou a pandemia tiñamos conseguido:

- O máximo histórico de converxencia con España,
- Seis anos ininterrompidos de crecemento e creación de emprego,
- O mellor ciclo exportador da nosa historia,

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Ou ser a comunidade cun maior ritmo de crecemento dos salarios nos últimos 12 anos, a cuarta en termos absolutos.

Por tanto, ese vai seguir sendo o noso camiño.

Antes de que remate o ano presentaremos o novo Plan Estratéxico para a década 2021-2030. Como lles digo, as aspiracións non mudan pero si reorientaremos prioridades e velocidades para que Galicia poida ser actor clave no mundo que vén.

Antes díxenlles que os retos nos que estamos inmersos nos implican a todos. A deriva que siga o conxunto de Europa afectará a Galicia. A actuación a nivel nacional tamén.

Neste sentido, quero compartir con vostedes algunhas reflexións sobre os temas estruturais dos que pende o futuro da nosa terra. Que non está na nosa man resolver directa ou completamente, pero nos que temos que defendernos xuntos todos os partidos con representación neste Parlamento. Permítanme que abonde en seis reflexións:

(1) En primeiro lugar, o máis importante. Galicia merece conxugarse en futuro. As pedras que atopamos no camiño a día de hoxe —e ás que sen dúbida debemos mirar— non poden impedir que levantemos a vista e afrontemos os grandes retos do día de mañá. Especialmente, aqueles que comprometen o noso propio porvir como pobo.

É certo que nos últimos anos Galicia logrou mellorar o saldo migratorio: desde 2009 entraron na nosa terra case 72.000 persoas máis das que saíron. Pero temos que asumir que isto non é suficiente para compensar a caída constante do número de nacementos.

As proxeccións europeas apuntan a que no ano 2050, en Ourense e en Lugo haberá tantos xubilados como persoas en idade de traballar. É unha estatística demoledora que pon de manifesto a gravidade da situación demográfica que estamos a vivir. Non só en Galicia. Tamén no resto de España e de Europa.

O reto demográfico é o problema número un de Galicia. De pouco vale traballar pola prosperidade da nosa terra se nos quedamos sen galegas e galegos que disfruten dela. E a vitalidade poboacional de mañá depende da altura de miras que teñamos hoxe. Repito: en Galicia, en España e en Europa.

Os fogares galegos xa se benefician das medidas que a Xunta foi poñendo en marcha nestes anos para construír unha Galicia cada vez máis familiar.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Estamos desenvolvendo un Pacto Social pola Vivenda para beneficiar a 70.000 familias.
- Contamos coa maior oferta de solo residencial para poñer a disposición dos galegos máis de 5.200 vivendas protexidas
- Máis de 100 M€ investidos para levar a Tarxeta Benvida a 70.000 familias...
- 90 casas niño funcionando en concellos onde antes non había como conciliar...
- Apoios específicos para familias numerosas, como descontos nas peaxes das autoestradas autonómicas...
- Bono Coidado para as familias que non poden atender aos seus fillos por razóns xustificadas...
- E a pioneira gratuidade de todas as escolas infantís para os segundos fillos e seguintes, que axuda actualmente xa a máis de 10.000 familias.

Pero queriamos ir máis alá. Por iso neste 2021 aprobamos aquí a primeira Lei de impulso demográfico de España —aínda que desgraciadamente non contásemos co apoio da oposición—.

Unha Lei que fala de conciliación, de apoio ás familias, de xuventude... e tamén de captación de nova poboación, porque nos parece inaprazable.

Señorías, fálase moito e moi frivolamente da inmigración. Desde Galicia cremos que se debe falar deste asunto, si, pero cunha seriedade que nestes momentos se bota en falta.

Para ser capaces entre todos de impulsar un debate sereno sobre a necesidade dunha inmigración legal e ordenada que contribúa ao desenvolvemento laboral e económico, pero tamén ao desenvolvemento social da terra.

- Desde logo as nosas portas sempre están abertas a todas as persoas nadas fóra que queiran vivir como galegos en Galicia, con todo o que iso implica.
- Tamén están abertas as portas para todos os galegos de exterior, pero iso case sobra dicilo... porque esta sempre foi e sempre será a súa casa.

Pero seguimos querendo ir máis alá. E iso farémolo en 2022.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Como saben, tanto este Parlamento como a Xunta solicitamos ao Goberno central que se implicase e que cofinanciase a gratuidade das escolas infantís tamén para os primeiros fillos.

Non obtivemos resposta. Pero non imos esperar por eles.

E por iso imos concentrar os recursos para que a partir do vindeiro curso, todas as escolas infantís en Galicia sexan 100% gratuítas.

- Serán gratuítas todas elas: as públicas, as de iniciativa social, as privadas e tamén as municipais dos concellos que estean ao día co Consorcio.
- Serán gratuítas todas elas e para todos os nenos: os segundos fillos e seguintes —como ata agora— e tamén para os primoxénitos.

Unha vez máis, Galicia sitúase á vangarda de España tomando unha decisión que non existe en ningún outro sitio de España.

É o que merecen os galegos de hoxe, pero tamén —e moi especialmente— os galegos de mañá.

(2) O segundo reto estrutural que, na miña opinión, nos condiciona é o futuro de Europa. A nivel económico e xeoestratéxico, pero tamén político, polo risco de que os populismos sigan avanzando, especialmente nalgúns países que están a seguir un camiño parecido ao que sufrimos en España hai uns anos.

A pandemia e os seus efectos poden darlle o último empuxón porque xeran un caldo de cultivo óptimo para que frutifiquen as catro máximas dos populistas dun e doutro extremo: frustrar, enganar, enfrontar e pechar.

- Frustrar mediante horizontes ilusorios e irrealizables.
- Enganar mediante a ocultación da realidade.
- Enfrontar manipulando debates que fragmentan en lugar de unir.
- E pechar a nosa sociedade en lugar de abrila.

O Brexit demostrounos que Europa é un proxecto sólido, pero que aínda ten fragilidades. Que a Unión é reversible e ten inimigos.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Polo tanto cómpre defendela e non facer descansar a súa supervivencia e funcionamento en dar por supostas as súas innegables bondades.

Desde Galicia as maiorías defendemos a Unión Europea sen titubeos. Practicándoa na forte Eurorrexión que temos con nosos veciños portugueses. E tamén contribuíndo a que acerte e responda aos intereses dos Estados membros en asuntos relevantes.

Neste sentido, quero celebrar expresamente que conseguimos paliar o anunciado recorte dos Fondos de Cohesión, grazas a unha emenda introducida, por certo, por un eurodeputado galego do Partido Popular Europeo, a proposta do Goberno da Xunta; e grazas tamén ao traballo conxunto do Goberno central e das Comunidades Autónomas que estabamos afectadas (basicamente dúas, Asturias e Galicia).

Pido ademais o mesmo esforzo colectivo para as dúas grandes negociacións europeas que temos á vista: a Política Agraria Común e a Política Pesqueira Común teña tamén os mesmos resultados.

(3) A terceira preocupación refírese á falla dunha situación institucional estable a nivel nacional.

Existe un consenso acerca de que o papel das institucións públicas vai seguir sendo vital nos próximos anos, como xa o foi nos momentos máis álxidos da pandemia. E por iso é importante que todos os gobernos respondamos de xeito adecuado na transición que se inicia.

Creo humildemente que ata agora as Comunidades estivemos á altura do que se esperaba de nós, e demos unha gran lección a aqueles que reiteradamente cuestionaban e cuestionan o Estado das Autonomías.

- En Galicia organizamos o sistema público de saúde e superamos cada situación de estrés.
- Acompañamos co maior paquete de axudas directas a todos os sectores que viron o seu futuro comprometido polos peches.
- Aprobamos estímulos económicos mediante a reordenación do Presuposto e a aprobación dun Plan de Reactivación dotado de 3.000M€.
- Lideramos o esforzo investidor de toda España.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Contribuímos a non agravar a situación cun aprazamento do pago dos impostos autonómicos,
- Ou sendo a Administración que paga en menor prazo aos provedores(o dobre de rápido que a media das comunidades autónomas).

Non é mérito exclusivo noso. As decisións fundamentais para facer fronte a este desafío sen precedentes tomáronse no conxunto das comunidades autónomas.

Demos a cara en todo momento e en toda circunstancia. Nós si que o fixemos sen parénteses nin vacilacións.

Con isto non quero dicir que o papel do Goberno central fóra inexistente.

- De feito, nalgúns ámbitos, como por exemplo a xestión dos ERTES ou a dotación de liquidez, foi relevante.
- Tamén o Fondo COVID que aprobou para as comunidades autónomas foi un acerto, por máis que diferimos como saben dos criterios de reparto do 1º Fondo, que afortunadamente se corrixiron no 2º.

Por certo, permítanme neste punto reclamar (como están facendo os meus colegas presidentes de comunidades autónomas de distinto signo político) o mantemento dun Fondo COVID no presuposto de 2022, que polo que sabemos non está recollido nas contas aprobadas polo Consello de Ministros que agardamos coñecer hoxe en profundidade.

Non tería ningún sentido que se nos pida ás Comunidades que prorrogueamos decisións que foron precisas para afrontar a pandemia, e que implementemos cambios derivados dela, mentres ao mesmo tempo se nos priva de recursos para iso.

É incoherente defender medidas extraordinarias ou novidasas con recursos ordinarios.

Como lles dicía, por suposto que o Goberno central fixo achegas importantes nestes meses, pero si creo, e así o traslado lealmente, que segue un rumbo errático que cómpre que corrixa.

Tanto é así que o máximo responsable da Sanidade española abandonou o seu cargo en medio dunha pandemia para converterse en candidato á presidencia dunha comunidade autónoma; ou que desde os partidos que sustentan o propio Goberno central se

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

instigaran mocións de censura para mudar gobernos autonómicos en plena onda de casos.

Preocúpame que esta actitude se manteña para afrontar os grandes debates que temos por diante.

- As comunidades carecemos dun interlocutor claro co que debater e acordar.
- Atopámonos con ministerios ausentes, con departamentos dotados de competencias difusas, e con responsables que se solapan ou compiten entre eles.
- Acudimos á Conferencia de Presidentes sen saber a que, sen documentación, sen orde do día, moitas veces con decisións xa adoptadas e comunicadas publicamente con horas de antelación.
- Desde o inicio da pandemia, só se celebraron dúas reunións do Consello de Política Fiscal e Financeira. E no seu lugar, o destino dos recursos públicos foise decidindo aleatoriamente. A capricho de cada Ministerio en ocasións. Como moeda de pago por apoios parlamentarios outras veces.

Cónstame que non é unha queixa exclusiva de Galicia, senón que compartimos a maioría das comunidades autónomas.

(4) Señorías, isto está sendo especialmente alarmante na distribución dos Fondos Next Generation, a cuarta inquedanza que lles traslado.

Estamos a ter de todo menos cogobernanza. Pero o que aínda é peor, tampouco hai gobernanza. Non existen regulamentos claros, nin baremos, nin normas, nin criterios. Por suposto, non é certo que as Comunidades xestionemos o 50 % dos fondos como se nos prometeu. De momento, só o 36,7 % deles nos foron transferidos. Agora ben, a maioría chegan con criterios marcados taxativamente, no que Galicia non pode intervir en nada.

Sinceramente, non sei se detrás disto hai departamentos sobrepasados por un asunto de difícil xestión, ou se é unha cortina de fume para impedir calquera control rigoroso.

O que si certifico é que o desgobierno e arbitrariedade con que se están a xestionar os fondos afecta negativamente aos intereses dos galegos.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- En termos cuantitativos, Galicia está a recibir 610 M€ menos dos que deberíamos percibir se houbera un reparto xusto dos Next Generation e do Fondo Covid.
- Desde o punto de vista cualitativo, están obtendo máis recursos aquelas comunidades con maior capacidade de renda. En contra do criterio europeo e tamén da reconstrución cohesionada á que deberíamos aspirar como país.

Por outro lado, tampouco existe unha folla de ruta que nos faga prever prazos certos e fases neste proceso.

- Xa pasaron 15 meses desde que a Unión Europea aprobou o Plan de Recuperación.
- Durante todo este tempo as comunidades vagamos dun departamento a outro, dun responsable a outro, tentando obter algo de luz.
- En Galicia remitimos en abril a todos os membros do Goberno central os 354 proxectos que temos deseñados, ás veces sen resposta e no mellor dos casos cun acuse de recibo protocolario.
- Hai escasas semanas, a vicepresidenta 1ª do Goberno pediunos que prioricemos entre 1 e 3 proxectos. Repito: entre 1 e 3 proxectos. Esa é toda a concreción ata agora.

Por suposto remitiremos esa proposta ao Goberno central, agardo que con algunha colaboración previa por parte dos partidos da oposición, se o consideran oportuno.

Pero honradamente, ¿e despois diso que?

- Non se coñecen con exactitude os PERTES que se van aprobar.
- Non sabemos que prazos, nin que prioridades manexa o Goberno.
- As empresas alertan tamén dun gran desconcerto.
- E o propio Consejo de Estado alertou do descontrol.

Os Next Generation son unha ocasión irrepitible para transformar a economía de Galicia.

E os erros de xestión, a arbitrariedade e a falta de transparencia do Goberno central non poden convertelos nunha oportunidade perdida.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Non nolo podemos permitir.

(5) Quinta gran preocupación, señorías.

O que por agora sabemos dos Presupostos estatais para o próximo ano. O que sabemos é que se segue incrementando exponencialmente a débeda e o gasto público.

O déficit público, 11% o pasado ano, cun 6% estivemos a punto de ser intervidos, un 8,4% previsto para este 2021. O déficit público está en máximos históricos.

E o propio presidente do Goberno anunciou un esforzo de contención nos próximos anos para compensar un desfase orzamentario de máis de 123.000 M€.

Debemos preguntarnos como imos baixar o gasto en 123.000 M€

Nos últimos meses falouse dunha posible suba indiscriminada de impostos, dun retraso substancial da idade de xubilación ou, por exemplo, de impoñer peaxes ou unha cota anual en todas as estradas da Nación española.

Son asuntos de suficiente calado como para abordalos nos foros de debate común, en vez de facelo mediante globos sonda que o único que provocan é unha gran inseguridade que pagamos todos. Traballadores, empresas e institucións.

En Galicia queremos saber: si ou non, quen, cando e como.

E tamén queremos, sobre todo iso, que os anuncios de hoxe non sexan a crise para mañá.

O desexo de Galicia é que todos estes temas se aborden desde a lealdade. Lealdade institucional a través de lealdade aos cidadáns, que teñen dereito a saber a que se enfrontan. Unha boa interlocución favorece a todos. A transparencia tamén.

Estaremos ao carón do Goberno central se exerce unha política responsable.

Ningún debate que haxa que afrontar para blindar o futuro das próximas xeracións debe eludirse.

Pero iso si, negámonos a que se faga do xeito máis fácil... facendo que os cidadáns asuman cargas que poden ser evitables.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Señorías, existe un modelo económico do que se ven falando nos últimos meses con diferentes concrecións. Repasemos algúns dos anuncios:

- Suba do imposto de Sociedades.
- Novo imposto a propietarios de vivendas.
- Novo imposto ao diésel.
- Suba do imposto de matriculación.
- Cota anual ou peaxes en todas as autovías.
- Suba do imposto por plásticos.
- Novo imposto aos billetes de avión.
- Eliminación do beneficio fiscal aos plans de pensións.
- Suba das bases máximas de cotización.
- Suba do IRPF.
- Por recaudar... ata se aprobou unha lei para impedir que non tributen as herdanzas en vida como decidimos en Galicia de acordo coas nosas competencias e o noso dereito civil.
- E varias veces se amagou con harmonizar á alza Sucesións e Patrimonio, que como saben son dous tributos cedidos ás comunidades.

Este é o modelo do Goberno central actualmente, ben en vigor ou ben anunciado en diferentes documentos públicos, algúns deles remitidos á Unión Europea.

Quixera preguntarlle aos partidos da oposición se esta tamén é a súa proposta para Galicia.

Se é así, diferimos.

É lexítimo empregar a política fiscal para impulsar o progreso de España...

É lexítimo adaptar os tributos aos diferentes cambios sociais...

É lexítimo avanzar cara á harmonización fiscal entre as comunidades, sempre que sexa á baixa...

O que non é lexítimo é que o Goberno central pretenda construír a Arcadia coa que soñan os seus socios de coalición a través dunha suba masiva de impostos a todos...

O que non é lexítimo é que, despois dunha crise económica e dunha pandemia, se pretenda apretar aínda máis a unha cidadanía que xa sufriu dabondo...

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

O que non é lexítimo é facer política curtopracista con cargo a unha débeda que deberán afrontar as vindeiras xeracións...

Se a fórmula é máis débeda e máis impostos.... así goberna calquera.

Hai outro modelo, señorías. É o modelo galego. Que non defendemos con palabras senón practicándoo.

Nos últimos anos, en Galicia sempre coincidiron tres circunstancias: máis investimento, menos débeda e menos impostos.

- Investimos coa máxima intensidade e sempre estivemos na parte alta da táboa nacional no capítulo de investimento con cargo ao presuposto propio. A diferenza doutras comunidades, entendemos que este non era o momento de aspirar a superávit. Destinamos case o dobre que a media ao gasto que crea riqueza (13,5% do gasto non financeiro fronte o 7,2 % da media).
- Segundo. Pese a iso, vixiamos as nosas contas. Somos a Comunidade que menos incrementou o seu endebedamento desde 2009; a terceira de réxime común coa menor débeda pública.
- E, terceiro, baixamos os impostos. Ao ritmo que se puido en cada momento, logramos que a partir do ano 2009 os galegos dispuxeran de máis de 1.000 M€ nos seus petos.

Págase menos IRPF, sobre todo as rendas máis baixas.

Elimínouse o imposto de Sucesións para o 99,9% da práctica totalidade dos galegos.

Impostos cero para transmitir fincas no rural.

Baixamos ITP e Actos Xurídicos, en maior medida para mozos, familias numerosas e persoas con discapacidade; e nestes casos eliminámolo completamente para mercar vivenda en zonas pouco poboadas.

Baixamos impostos para quen aposta por investimentos verdes.

Menos IRPF e menos imposto de Patrimonio para quen rehabilite en cascos históricos.

Ese é o modelo, señorías. E xa lles anuncio que o vai seguir sendo.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

As contas do próximo exercicio volverán incluír unha rebaixa de impostos para os galegos e as galegas

Se este camiño é posible en Galicia, tamén pode selo para o conxunto de España.

(6) Deixo para a parte final deste apartado o referido ao sistema de financiamento autonómico que o Goberno central se propón revisar proximamente. Porén, este asunto –xunto coa demografía- ocupa sen dúbida a primeira posición da nosa escala de preocupacións.

Ningunha política, ningunha medida... será completa se non ten respaldo económico suficiente. E, como saben, a principal vía de ingresos que temos as Comunidades autónomas provén do sistema de financiamento, do IVE, do IRPF e do reparto do resto dos fondos.

De aí que nos xoguemos tanto nesta negociación.

Tampouco esta é unha inquedaanza exclusiva de Galicia. O próximo 2 de novembro, oito comunidades reuniremonos en Santiago para abordar distintas inquedaanzas comúns, e en especialmente esta.

Galicia, Asturias, Aragón, Castela e León, Castela A Mancha e A Ríoxa daremos continuidade a un Foro estable desde hai varios anos, e que agora se amplía con Cantabria e Estremadura.

Oito presidentes que pertencen a tres partidos políticos distintos.

1 de cada catro españois estaremos representados nese encontro.

O 62 % do territorio da Nación española estará representado neste encontro.

Quero dicirlles antes de nada que me sinto orgulloso de que a nosa terra sexa unha vez máis escenario da política que vale a pena.

E tamén quero dicirlles que me sinto orgulloso de integrar unha alianza que non vai contra ningún, e que está aberta a todos. De feito, sen ir máis lonxe a próxima semana mantereí un encontro co presidente andaluz, e tamén abordaremos xuntos as nosas respectivas visións do financiamento autonómico.

Señorías, adoita falarse de distintas fronteas neste debate. En efecto, hainas. Pero non como moitas veces se presentan.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

O enfrontamento non é entre as comunidades que teñen maior poboación e aquelas outras nas que, como é o caso de Galicia, pesan máis outros factores como o avellentamento ou a dispersión.

Todas estas comunidades entendémonos. Entendémonos e sobre todo estamos dispostas a debater e chegar a un acordo.

O enfrontamento real, e por tanto o problema verdadeiro co que imos atoparnos, radica entre os que queremos un diálogo multilateral e os que queren outro á súa medida.

Quero pedir con claridade, e agardo que co apoio de todos os partidos deste Parlamento se é posible, que o financiamento autonómico non sexa decidido nunha mesa bilateral co único Goberno autonómico que manifesta abertamente estar en contra da Nación.

A gran pregunta é se as comunidades autónomas de España contaremos cun árbitro imparcial para ordenar este debate crucial, ou se ese árbitro está hipotecado por un xogador que, ademais, non acata o regulamento.

Tememos, e así o manifesto diante desta Cámara, que o mal chamado diálogo cos independentistas faga imposible calquera outro modelo de financiamento que non satisfaga plenamente aos partidos independentistas.

De acordo coas propostas que publicamente expoñen, non habería un modelo común de financiamento autonómico, senón outro con diferentes niveis á medida das demandas secesionistas.

Alerto ademais de cales son as verdadeiras intencións desa negociación bilateral, ao noso entender.

Tense dito que se está aplicando a parábola do fillo pródigo. Seguindo esa analoxía, os que nos opoñemos pecaríamos de falta de xenerosidade, ou mesmo de ánimo de vinganza contra os independentistas.

Pero é que estamos diante dunha versión incompleta da parábola. Neste caso, nin o fillo quere regresar á casa común, a España, nin mostra intención algunha de reformar os seus obxectivos.

Por tanto, as gratificacións que pode ofrecer o Goberno non teñen ningún afán de reconstruír nada. Entre outras cousas porque se algo ten o independentismo é que, a hora de pedir contrapartidas, é insaciable.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

O único que se pretende realmente é o respaldo parlamentario a un Executivo precario. Isto é todo.

Ocorre, sen embargo, que os intereses do Estado non son os mesmos que os intereses do Goberno central de turno. En consecuencia, o noso país non pode ser refén das debilidades parlamentarias do seu presidente.

Resulta evidente que o diálogo bilateral entre cada comunidade autónoma e a Administración central é imprescindible en moitos aspectos.

Nós mesmos témolo aberto e, de feito, agardo que nas próximas semanas se volva reunir a Comisión Bilateral, logo da disposición manifestada polo Goberno central, para axilizar as transferencias que cremos prioritarias (especialmente a xestión do dominio público terrestre ou a transferencia da titularidade da AP-9).

Sen embargo o financiamento autonómico non é posible sen unha coherencia no modelo, que soamente se pode acadar entre todos.

Galicia non é allea ao que se poida acordar nun proceso opaco, e en consecuencia fará valer os seus intereses se estes se ven preteridos ou prexudicados.

Confío en interpretar neste punto o sentir da Cámara, e pido respaldo para que o novo modelo conteña o peso que lle corresponde á dispersión e ao envellecemento.

Do mesmo xeito, agardo tamén contar co seu apoio para que os presupostos do Goberno central non sexan aprobados á medida das posicións independentistas. Non sería comprensible que houbera partidos galegos que apoiasen este agravio comparativo.

En todo caso, agardo que este punto poidamos comentalo máis a fondo esta tarde, tras unha primeira ollada ás contas que hoxe se están presentando en Madrid.

Señorías, avogar por unhas contas públicas ordenadas, transparentes e xustas é imprescindible para manter uns servizos públicos de calidade. É incompatible atribuírse a defensa da sanidade, da educación e dos servizos sociais públicos, e ao mesmo tempo promover un financiamento que privilexie uns territorios sobre outros. É dicir, unhas persoas sobre outras.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Velaquí nestes debates que acabo de mencionar unha gran oportunidade para demostrar onde está cada quen. Pódolles garantir onde estará a Xunta: igualdade e mesmas oportunidades para todos os españois vivan onde vivan.

Tense dito nos últimos anos que a pandemia puxo ao descuberto a importancia dos servizos públicos. Non estou de acordo.

- Desde que comezou a pandemia, Galicia aumentou o seu orzamento social en 767M€, un 10,4%, moi por riba da media das Comunidades Autónomas (un 6,8%).
- Pero é que xa desde 2009 o orzamento social da Xunta aumentou en 1.523 M€, é dicir, un 23% máis.
- E seguiremos na mesma liña. Os Orzamentos do ano que vén volverán poñer no centro a Sanidade, a Educación e a Política Social. O peso destas áreas aumentará ata o 71 % do gasto total.

Non. Nós non necesitabamos unha pandemia porque xa sabiamos que blindar os servizos públicos era unha prioridade antes, durante e despois dela.

Señorías, desde marzo de 2020 abordamos varias ondas que levaron o sistema sanitario ao límite. Que tamén tensionaron os centros sociais. Condicionaron as escolas.

Con toda humildade, pero tamén con orgullo colectivo, debo afirmar que o sistema público foi capaz de dar resposta en todos os momentos críticos.

Entendo que os resultados electorais de hai un ano sustentan esta afirmación, pero o máis importante é que tamén o avalan os datos.

- Somos a Comunidade peninsular coa menor taxa de mortalidade por covid, case a metade da media de España.
- O impacto da COVID nas residencias e nos centros de discapacidade tamén é menor en Galicia que no conxunto de España. Somos a Comunidade peninsular con menor taxa de falecidos sobre o número de usuarios de residencias.
- Igualmente, a afectación do coronavirus á comunidade educativa foi menor que na poboación xeral (3,7 % e 4,7 % respectivamente).
- Galicia é a Comunidade peninsular con menos contaxios por habitante. A media en España é un 52% maior que a que tivemos aquí.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Este balance, señorías, pertence aos profesionais sanitarios e non sanitarios que coidaron dos enfermos.

Á comunidade educativa que seguiu os protocolos nas garderías, colexios, institutos e universidades.

Pertence a todos os galegos que pecharon negocios e a todos os que cumpriron as normas.

Sen ningunha dúbida. Sen eles sería imposible.

Pero debo engadir que tampouco o teríamos logrado sen persoas ás que poucas veces se lles recoñece o seu labor, que son os que directa ou indirectamente xestionan a administración sanitaria.

- Galicia adiantouse na compra de respiradores e adquiriu o material de protección do que o Goberno central apenas nos dotou.
- Elaboráronse protocolos para todas as actividades.
- Fomos pioneiros en moitas das fórmulas de diagnóstico que logo se consolidaron en todas partes.
- Tamén en crear residencias integradas para trasladar a elas pacientes contaxiados.
- Unha das primeiras comunidades en intervir residencias privadas foi Galicia.
- Somos líderes en número de cribados. Chegamos a facer cribados cada semana nas residencias ou a testar poboacións, concellos enteiros.
- Pódense imaxinar o esforzo loxístico que supuxo o proceso de vacinación na poboación máis dispersa de España e que máis núcleos de poboación ten? Pois fixémoslo cando había poucas vacinas, e abrimos centros de vacinación masivos cando as doses chegaron en maior medida. E somos a comunidade número 1 de España en vacinación en unha e en dobre dose.
- Iniciamos dous debates imprescindibles: actualizar a lexislación sanitaria para xestionar unha pandemia e darlle valor ao certificado COVID. Dous asuntos

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

ademais referendados polo Tribunal Constitucional e polo Tribunal Supremo e recorridos polo Goberno de España.

- Demos resposta á crise social asociada á pandemia con medidas pioneiras como a Tarxeta Básica, que apoiou a 60.000 persoas en situación de necesidade.

Todo isto supuxo un esforzo titánico e temos o deber de valoralo neste hemiciclo.

Igualmente, señorías, chegamos á pandemia cun sistema de saúde reforzado. Todo sería moito máis difícil:

- Sen o sistema TELEA, que levaba funcionando desde 2015 e que permitiu facer seguimento domiciliario a 100.000 contaxiados e 200.000 contactos estreitos.
- Sen ferramentas como a Hospitalización a Domicilio, en pleno proceso de expansión a toda Galicia.
- Sen a Cita Telefónica dispoñible na Atención Primaria desde 2013.
- Ou sen infraestruturas renovadas, como os 2 novos grandes Hospitais de Vigo e de Lugo. Que ocorrería durante a pandemia no hospital Xeral Calde ou no hospital no centro da cidade de Vigo? Que ocorrería nas súas urxencias? Que ocorrería nas súas UCI? Como resolveríamos a pandemia nestas cidades?
- Todo sería máis difícil se non fixeramos un novo edificio de hospitalización en Ourense.
- Todo sería máis difícil se non estiveramos ampliando e reformando os hospitais comarcais.
- Todo sería máis difícil se non tiveramos construído ou reformado 89 centros de saúde nos últimos anos.

Estas decisións non as tomei eu, señorías. Son froito dun traballo de xestión sanitaria no que participan moitas persoas, a maioría deles sanitarios.

Só o feito de que se adoptaran baixo un goberno determinado non xustifica que lles neguen a todos os que as fixeron posibles o aplauso que se merecen.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Por outro lado, recoñecer os acertos tamén forma parte do proceso de autoavaliación que é necesario afrontar. Para a partir de aí extraer leccións.

Na Xunta é o que estamos facendo, tanto a curto como a medio prazo. Na Sanidade, na Educación e nos Servizos Sociais.

- Así, quero confirmarlles en primeiro lugar que volveremos estar preparados para administrar a terceira dose da vacina en base as decisións sobre a orde e o momento que fixen os expertos.
- Tamén estamos aumentando as nosas defensas contra a COVID.
  - Estamos perfeccionando o sistema de alerta epidemiolóxica, con elementos como o Big Data ou o reforzo de sistemas de rastrexo.
  - E tamén dotándonos de secuenciadores de última xeración para descifrar as novas variantes máis axilmente.
- Outra das prioridades é completar o plan de recuperación da actividade asistencial ordinaria que se perdeu durante os meses de confinamento.
  - Saben que a previsión é completar 230.000 actos asistenciais extraordinarios, e o certo é que pese a que a 3ª onda supuxo unha importante presión nos hospitais, fomos quen de cumprir a planificación no referente á actividade cirúrxica e de consultas.
  - Isto xa se está a traducir na redución dos tempos de espera con respecto ao ano pasado:
    - En 40 días para probas,
    - 30 para cirurxías,
    - E 23 para primeiras consultas.
- Tamén empezamos a recuperar a normalidade na Atención Primaria, sobre todo coa volta á presencialidade nos centros de saúde; xa por riba da atención telefónica.
- E por suposto estamos afrontando as secuelas da COVID.
  - A través das Unidades Post-Covid, case unha trintena de facultativos están prestando atención multidisciplinar ás persoas que superaron a

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

enfermidade pero que teñen efectos máis graves: xa se realizaron máis de 5.000 consultas.

- E tamén reforzamos os instrumentos para dar resposta a unha das peores consecuencias da pandemia: a afectación á saúde mental, cun plan específico para os próximos catro anos, dotado con 83M€. A atención á saúde mental é un obxectivo de lexislatura, como tal o afrontamos e como tal o desenvolveremos.

En definitiva, señorías, seguimos respondendo ás esixencias sanitarias máis urxentes da pandemia. Pero sen esquecer que tamén nos convoca, como falamos na investidura, a unha revisión completa da folla de ruta dos servizos públicos a longo prazo. Permítanme que lles traslade a continuación algúns dos obxectivos.

Existe unha tarefa que é permanente e común a todos os servizos públicos: garantir unha dotación profesional suficiente e preparada.

Nese obxectivo traballamos desde hai tempo.

- Desde 2009, Galicia incrementou o seu emprego público en máis de 2.000 prazas.
- Fomos unha das primeiras autonomías en retomar os procesos selectivos logo da pandemia cun protocolo de oposicións seguras.
- Esgotamos todos os anos a taxa de reposición que permite a Lei de Presupostos Xerais do Estado.
- E o último dato do Ministerio de Hacienda sitúa a Galicia coa menor taxa de temporalidade de toda España, 12 puntos por baixo da media. En todo caso, o obxectivo é seguir traballando para reducir a temporalidade ao 7%, tal e como pactamos cos sindicatos.

Os resultados disto están a disposición de todos vostedes:

- O número de profesionais na Sanidade Pública está en máximos históricos.
- Seguimos a ser, xunto con Estremadura, a Comunidade con mellor ratio profesor alumno na Educación Pública en toda España.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- E as residencias sociosanitarias públicas incrementaron nos últimos meses o 5,2% o seu cadro de perso.

Estes son os datos, señorías, esta é a realidade.

Iso non significa que non sexamos autocríticos alí onde hai marxe de actuación. E neste ámbito gustaríame determe en dúas áreas da Sanidade Pública que nos preocupan de xeito especial.

- Primeiro. É imprescindible que o Goberno central elimine completamente a taxa de reposición existente. En varias categorías profesionais non podemos cubrir unicamente as xubilacións. E o pequeno incremento anunciado para o próximo ano é insuficiente. Fai falla eliminar calquera límite para que as comunidades poidamos obrar en consecuencia coa situación de cada unha.

Isto permitiría, en primeiro lugar, reducir a temporalidade e, en segundo lugar, ocupar prazas menos solicitadas. Estou pensando, sobre todo, en algunhas especialidades médicas en hospitais comarcais.

Señorías, coa proposta que acaba de facer o Goberno central (un 120 % da taxa de reposición) en Galicia poderíamos convocar 1.200 prazas.

Coa proposta da Xunta de Galicia, poderíamos convocar 3.500 prazas na sanidade.

Sinceramente, non comprendo a cerrazón.

E por iso, volvo pedir ata a saciedade que o Goberno central levante o veto da taxa de reposición.

- En segundo lugar, débese abordar de forma específica o déficit de profesionais na Atención Primaria. Volvo reiterar a urxencia.

En Galicia fixemos todo o posible dentro das nosas competencias.

- Impulsamos o contrato de continuidade que foi clave para a contratación en pandemia e que outorga estabilidade ao persoal. De feito, o próximo ano máis de 80 médicos que se acolleron a esta figura serán convertidos en prazas estruturais.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Fomos pioneiros en introducir a categoría de enfermaría especialista en familiar e comunitaria e hoxe hai xa preto de 100 profesionais desta categoría traballando no Sergas. A primeira comunidade autónoma do Estado.
- E anúnciolles que nesta semana iniciaremos a tramitación dun decreto para desenvolver a parte que nos corresponde da formación sanitaria especializada en Galicia, que outorgue máis apoio aos titores dos novos médicos.

Pero tamén neste tema a implicación real do Goberno central é indispensable.

Quero valorar positivamente a reunión que convocou a ministra de Sanidade fai dúas semanas para abordar por fin todos xuntos no Consello Interterritorial de Saúde os problemas da Atención Primaria. Por fin o Goberno central se senta para intentar, no ámbito das súas competencias, poñer un pouco de luz ante un problema que estaba agochado no Ministerio.

- Seguimos reclamando que se aumenten de xeito extraordinario as prazas MIR, especialmente os médicos de familia e os pediatras en Atención Primaria.

E con ese fin, para empezar, neste mesmo mes, presentaremos un mínimo de 50 novas solicitudes de acreditación docente, para poder ter máis unidades formativas de novos médicos. Agardamos que a flexibilidade comprometida por parte do Ministerio permita aceptalas.

Señorías, de xeito paralelo á dotación profesional, os servizos públicos tamén se ven sometidos a un novo paradigma que hai que afrontar. Voume referir brevemente aos aspectos que me parecen máis relevantes.

No caso da Sanidade Pública, posiblemente enfrontemos os cambios máis disruptivos desde que esta área foi transferida ás comunidades autónomas.

En Galicia xa estabamos inmersos antes da pandemia nun forte proceso de renovación para dar resposta á nosa propia realidade.

- Galicia está a desenvolver en paralelo a Estratexia de Atención á Cronicidade e o Plan de Hospitalización a Domicilio, co que renovamos o noso compromiso de chegar a toda Galicia.
- Para afrontar a cada vez maior proliferación de cancros establecemos vías rápidas ou cribados xerais para determinados tumores como o de mama, desde fai tempo, ou colon ou cáncer de cérvix.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Hai unha constante evolución de patoloxías, e tamén de tratamentos, que obrigan a actualizarnos. E xa lles adianto que o volveremos facer coa aprobación o próximo ano da nova Estratexia de Saúde en Galicia.

Igualmente, levamos feito un traballo inxente para modernizar a Atención Primaria, co fin de que un centro de saúde non sexa só a porta de entrada ao sistema senón a principal influencia para fomentar a saúde pública na contorna.

Estamos comprometidos cunha Primaria máis áxil, máis útil e máis próxima.

E este compromiso tamén se reflicte nos Orzamentos: a atención primaria representa practicamente un terzo do total do gasto sanitario.

Nunca na historia Galicia contou cunha Atención Primaria con tantos recursos humanos e orzamentarios á súa disposición.

Cos recursos precisos, da man dos profesionais e expertos deste ámbito sanitario, e a través da creación dunha dirección xeral específica para abordar este tema, estamos en marcha.

Froito deste traballo, xa temos observado algúns resultados:

- A definición das carteiras de servizos que abranguen a Atención Primaria, que van dende a Medicina de Familia ou a Pediatría ata a fisioterapia ou a odontoloxía. Isto permítenos avanzar nunha prestación equitativa en toda a Comunidade e en todos os centros de saúde.
- O impulso dos Plans Locais de Saúde, que dotan de maior autonomía aos centros para xestionar a demanda asistencial, a redistribución de tarefas e a mellora da relación entre a primaria, o hospital, os servizos sociais e o ámbito comunitario.
- Tamén avanzamos na redución da burocracia no traballo dos facultativos e na mellora das ferramentas do persoal administrativo.
- E procederemos a abrir nos próximos días un proceso de consulta pública para recadar as opinións do sector sobre a renovación do decreto regulador da ordenación da atención primaria, aprobado en 1993.

Outro dos cambios que supón un punto de inflexión no ámbito sanitario é a telemedicina.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Non cabe dúbida de que ten un enorme potencial, como xa estamos comprobando.

- Non hai tanto era impensable que puideramos renovar receitas por teléfono.
- Parecía ciencia ficción que un cirurxián galego puidera participar nunha intervención cirúrxica a varios quilómetros onde se atopa o paciente.
- Non se crería posible sacar o móbil e ter unha videoconsulta.

Todo isto é posible hoxe en Galicia, e temos que ser conscientes de que é un proceso que non ten volta atrás.

Por iso seguiremos avanzando na implantación da denominada Oitava Área sanitaria, unha área da saúde dixital: que axude, non só no día a día, senón a anticiparnos á enfermidade e a identificar patróns de comportamento das patoloxías.

Trátase dun modelo de “centro sanitario virtual”, con uso de Big Data, Intelixencia Artificial e internet das cousas... que ofrece moitas opcións e que Galicia está disposta a aproveitar.

Pero o feito de que este sexa un modelo irreversible, a telemedicina, tamén implica ser consciente das obrigas que supón, e quero referirme a elas.

Así, cómpre un debate profundo para garantir o bo uso das posibilidades que ofrece a telemedicina, tanto por parte dos pacientes como dos profesionais. Un abuso ou un mal uso pode facer que un instrumento útil para facer mellor Sanidade Pública se empregue para todo o contrario, para entorpecela. Iso non o podemos permitir.

Por outra banda, a telemedicina debe levar aparelado novos pasos en materia de innovación. De procesos e de infraestruturas.

Nos últimos meses, Galicia colocouse á vangarda en tratamentos innovadores.

- Incorporamos robots cirúrxicos Da Vinci, os de máxima precisión actualmente, nas 7 áreas sanitarias.
- Convertémonos na primeira comunidade en contar coa tecnoloxía HIFU para o tratamento do tremor esencial.
- Estamos iniciando terapias personalizadas contra o cancro empregando a tecnoloxía CAR-T.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- E seguimos traballando para incorporar a PROTÓNTERAPIA, unha forma de radiación do cancro máis potente pero menos agresiva para os tecidos sans. Saben que agora mesmo só dous centros privados en España ofrecen esta terapia. Queremos que Galicia a teña.

Igualmente, a nosa aposta pola mellora das infraestruturas sanitarias tamén é continuada e irreversible.

- Non é suficiente que o 85% de galegos teña un hospital comarcal a menos de 30 minutos da súa casa.
- Non é suficiente que xa teñamos actuado sobre todos os hospitais públicos da rede, nin que levemente no que vai de legislatura, un ano, 17 centros de primaria novos ou renovados.
- Tampouco é suficiente que executásemos o Plan de renovación e modernización do equipamento tecnolóxico, cunha dotación de 60M€.

A Sanidade Pública Galega sempre debe aspirar a máis:

- Por iso neste trimestre presentaremos o novo plan de infraestruturas da Atención Primaria.
- Por iso están en marcha os novos hospitais da Coruña, de Pontevedra, de Ferrol, e xa iniciamos os trámites de ampliación do hospital de Santiago e Ourense. Os cinco grandes hospitais en marcha e os outros dous grandes hospitais finalizados e en servizo.
- E por iso estamos a levar a cabo novas actuacións en TODOS os hospitais comarcais.
  - En Valdeorras, están en marcha as reformas en Cirurxía Maior Ambulatoria, Hospital de Día e a Farmacia.
  - En Monforte, obras rematadas desde este luns do hospital oncohematolóxico e seguimos traballando Plan Director (15M€)
  - Dotaremos o Salnés cunha central de esterilización, unha vez finalizada a súa ampliación, tanto de urxencias como de hospitalización.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- No Barbanza, rematamos a ampliación das Urxencias, comezaremos de inmediato as obras da área de endoscopias e xa temos o Plan Funcional para licitar a ampliación da área de hospitalización.
- Na Mariña levamos investidos 15M€ na ampliación do hospital, dotaremos o hospital dun edificio anexo e reformaremos as áreas de Cirurxía e de UCI.
- Finalizaremos a ampliación das Urxencias en Verín e acometemos obras de eficiencia enerxética.
- E este mes licitamos o proxecto de reforma de Urxencias en Cee.

Señorías, os galegos levan anos escoitando, desde esta tribuna, que a Xunta quere pechar os hospitais comarcais, pero a realidade é que os hospitais comarcais renóvanse, ampliáanse e melloran os seus servizos ano a ano.

Fóra do capítulo sanitario, outra das áreas nas que estamos acometendo unha maior transformación é nos centros sociosanitarios.

Ningún outro ámbito nos preocupou tanto, en Galicia e no mundo enteiro, como as residencias de maiores. E en ningún outro ámbito conseguimos aprender tanto sobre os camiños para seguir mellorando.

Pois ben, a partir do ano 2022, Galicia comezará a implantar o novo modelo de residencias máis ambicioso e vangardista de toda España.

Comezando nun punto de partida que xa era sensiblemente superior ao da maioría das comunidades...

... lograremos situar as residencias galegas como líderes a nivel nacional no coidado das persoas maiores.

O Comité Asesor Sociosanitario está ultimando un traballo dunha calidade excepcional, que se entregará a este Parlamento nas vindeiras semanas. Gustaríame avanzarlles algunha das medidas que se farán realidade ao longo do vindeiro ano:

(1) Crearanse as primeiras unidades de coidados intermedios da historia de Galicia, nas que se atenderá ás persoas que, tras recibir a alta do hospital, necesitan acompañamento social durante un tempo determinado, antes de volver ás súas casas;

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

(2) Lanzarase o primeiro Plan de formación continuada do sector residencial da nosa comunidade, para mellorar a capacitación dos profesionais neste novo paradigma;

(3) Implantarase un cadro de mandos a nivel autonómico para seguir en tempo real a situación de todas as residencias de Galicia;

(4) E reformarase a normativa, de modo que que todas as residencias novas deberán estar divididas en unidades de convivencia de 25 persoas como máximo, que servirán como pequenos fogares dentro de cada centro.

Trátase dun esforzo de modernización sen precedentes. As residencias galegas avanzarán varias décadas e situaranse moi por diante dos centros que existen noutras partes de España.

Quen queira ou teña que vivir nunha residencia, contará cunha atención especializada e adaptada ás súas necesidades. Pero quen prefira facerse maior na súa casa, no seu barrio ou na súa aldea non estará só: contará con todo o apoio. Coma sempre, máis que nunca.

- Coma sempre, ofrecendo un Servizo de Axuda no Fogar que é dos máis extensos de España. Máis que nunca, porque tomaremos as medidas necesarias para que siga chegando a máis persoas durante toda esta lexislatura e para que a súa sustentabilidade quede blindada;
- Coma sempre, apostando pola atención nas parroquias do rural a través das casas do maior. Máis que nunca, porque neste ano quintuplicase o número de centros abertos por toda Galicia ata chegar a preto de 100.
- Coma sempre, achegando os servizos alí onde residen as persoas maiores. Máis que nunca, porque no primeiro semestre de 2022 imos retomar o autobús de Coidados porta a porta e levalo a 200 concellos galegos.
- Coma sempre, arroupando ás persoas maiores que viven soas sen quere-lo. Máis que nunca, porque no vindeiro ano imos despreparar unha rede de apoio a todos estes fogares, ao abeiro da Estratexia contra a soidade non desexada.
- Coma sempre, fomentando o envellecemento activo. Máis que nunca, dando luz verde antes de que remate este ano á primeira normativa de comunidades de vivendas para maiores.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Coma sempre, con servizos coma o Xantar na casa, a teleasistencia ou a atención en centros de día. Máis que nunca, porque non imos deixar de buscar vías para que cheguen cada vez a máis persoas e lles sexan de máis axuda.

Apostamos por estender os servizos, pero tamén por axilizar o acceso a eles. Somos conscientes de que aínda hai moitas familias que esperan máis tempo do razoable para conseguir as axudas de dependencia.

Para elas, nos vindeiros meses imos completar o despregamento do Plan de choque en dependencia, que nos permitirá reducir á metade o tempo que as familias pasan con trámites e ofrecerlles canto antes o servizo que prefiran os maiores.

Trala Sanidade e a Política Social, a pandemia tamén tivo un impacto decisivo na Educación.

Ademais das medidas para garantir a seguridade sanitaria, Galicia puxo en marcha plans que foron decisivos para garantir o dereito á Educación e a atención ao alumnado.

- O Plan de Ensino Virtual.
- O Plan de Atención ao Alumnado Vulnerable
- Ou o Plan de Benestar Emocional, para atallar as situacións de estrés e que non repercutan no desenvolvemento académico.

Igualmente, o noso sistema educativo tamén comezou a aplicar leccións moi importantes, que tamén deixarán pegada no futuro e acelerarán moitos dos cambios que xa puxeramos en funcionamento. Así:

- Xa aprobamos o primeiro Plan de Nova Arquitectura Pedagóxica, cun investimento superior a 190M€ nesta lexislatura
- Impulsamos a Transformación Dixital do Ensino coa estratexia Edudixital 2030, que avoga pola implantación de ensinanzas de Intelixencia Artificial, a formación do profesorado e a dixitalización dos centros...
- Ou crearase un centro especializado no ensino dixital e na innovación e investigación educativa, con sede no Edificio Fontán da Cidade da Cultura, recentemente finalizado...

Pese á pandemia, Galicia vén de vivir a mellor época do seu sistema educativo.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Reducimos o abandono escolar á metade.
- Acadamos os mellores resultados históricos en PISA.
- Consolidamos o modelo baseado no plurilingüismo.
- Mantivemos as taxas universitarias como as máis baixas de España.
- Aumentamos máis que nunca a oferta de FP.
- E logramos un modelo educativo que está á cabeza dos países europeos en equidade do alumnado.

Estes resultados marcan o noso camiño para que a Galicia do 2030 poida volver dicir que a nosa Educación é garantía de igualdade, de oportunidades e de futuro.

Non quero rematar este repaso dos servizos públicos sen lembrar o magnífico esforzo que se ten realizado desde a Xustiza neste tempo, sendo conscientes de que a pandemia tamén supuxo un tempo perdido moi importante nesta área.

- As vistas telemáticas no confinamento ou a aprobación dun Plan de Choque para recuperar a actividade retrasada permitiron paliar en parte esta situación.
- Por suposto, paralelamente desde a Xunta cumprimos. Cumprimos o Plan de modernización tecnolóxica dos xulgados e cumprimos o Plan de Infraestruturas que xa permitiu abrir novas sedes xudiciais en Ourense, duplicar a de Pontevedra, ampliar a de Santiago, ampliar a de Ferrol, rehabilitar a Fábrica de Tabacos na Coruña; e ás que se sumará a nova Cidade da Xustiza de Vigo, a cidade da xustiza máis importante do noroeste de España.

Unha Xustiza máis áxil, máis dixital e máis accesible é unha meta que nos atinxe a todos. Por iso debemos recoñecer a todos os que traballan por lograla.

Señorías, do axeitado desenvolvemento de medidas como as que vimos de citar depende o noso Estado de Benestar no futuro. Pero hai algo que nunca cambia nin cambiará: tamén está supeditado á economía, á súa evolución nos próximos anos, á súa capacidade para modernizarse.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Neste apartado, quero comezar poñendo en valor o novo contexto que tamén se abre, e que podemos resumir cos datos coñecidos a semana pasada respecto á recuperación laboral:

Por fin Galicia ten menos paro e máis afiliacións á Seguridade Social que antes da pandemia.

Debemos recoñecer o traballo colectivo que fixo posible volver á senda de recuperación.

- É un mérito daqueles sectores que foron capaces de crecer pese á pandemia, o sector agroalimentario, o do mar ou o tecnolóxico.
- Pero tamén dos que, tras verse fundamentalmente afectados, volveron abrir os negocios.

Quero destacar primeiramente a gran lección dada polo sector turístico e hostaleiro neste pasado verán.

- Foron moitas as voces que aproveitaron a pandemia para tentar minimizar o papel do turismo na nosa economía.
- Tamén moitos os que cuestionaron a utilidade de ser restritivos no primeiro semestre deste ano a fin de chegar ao verán nas mellores condicións.
- Houbo quen chegou mesmo a cuestionar se se debiamos ou non habilitar axudas para estes ámbitos. A Xunta foi a primeira en facelo e pouco a pouco as restantes administracións recapacitaron en maior ou menor medida.

Velaí están os resultados:

- Galicia superou o 98% da demanda turística prepandemia. Fomos a 2ª comunidade en recuperación de viaxeiros e pernoitas no conxunto do Estado.
- Rexistrouse a 2ª mellor demanda hoteleira de toda a historia (tras o verán de 2017).
- Os cámpings e apartamentos turísticos marcaron máximos históricos.
- Alcanzamos o obxectivo de entregar 150.000 Compostelas tres meses antes de rematar o ano. Recuperamos dúas de cada tres Compostelas entregadas no verán récord de 2019.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Pese a quen pese, Galicia foi percibida como destino seguro pola maioría dos españois.

Pese a quen pese, o turismo é e seguirá sendo unha das nosas principais fortalezas.

E por iso o noso compromiso é aproveitalo con toda a forza e co impulso que ademais permite o primeiro Xacobeo bienal da nosa historia.

Señorías, xa antes da pandemia me teñen escoitado dicir que o Xacobeo 2021 é máis que un evento ou tres, se contamos tamén os de 2027 e 2032. Temos por diante unha década Xacobeá para amosar todo o noso potencial, e agora tamén para recuperar a ilusión tras unha época certamente aciaga.

Desde a Xunta estamos traballando: o Plan estratéxico do Xacobeo, que suma 247 M€, garante uns Camiños de Santiago acondicionados, unha rede de albergues máis forte con 14 deles novos, o Monte do Gozo revitalizado ou as entradas en Santiago melloradas.

E por suposto traballamos para poder desenvolver no próximo ano todos os eventos culturais e festivos que neste 2021 non foron posibles.

E agardo que tamén o Goberno central se sinta implicado.

Quero recoñecer de forma expresa que teña amosado formalmente máis interese que o que houbo por parte do Executivo estatal no anterior Ano Santo 2010. Non era algo difícil, como todos recordarán.

Neste senso, do mesmo xeito que xa aceptou participar no financiamento do Plan de recuperación dos BICs do Camiño, pedímoslle que concrete outras participacións:

- A extensión das desgravacións fiscais lóxicas ata decembro de 2023.
- Unha maior implicación a nivel orzamentario e de planificación, tamén coa priorización do Camiño nas campañas de Turespaña no exterior.
- Un Plan de melloras no Camiño que complete o esforzo que fixemos neste ámbito.
- E outras iniciativas como a programación que conxuntamente comprometemos o pasado 25 de xullo no Real Padroado da Cidade de Santiago. En presenza da Súa Maxestade El Rei, o Presidente do Goberno, o alcalde de Santiago e eu mesmo, amosamos a intención de destinar case 300M€ nesta década e hai que cumprilo.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Referinme en primeiro lugar ao sector turístico pero o certo é que a recuperación da economía está sendo común a case todos os sectores.

Galegos da Cultura. Do Comercio. Da Hostalaría. Do ocio nocturno. Do ocio infantil. Das orquestras. De todo tipo de empresas en crise... responderon e resistiron nunha situación sen precedentes. E lograron chegar ata aquí a maioría deles.

- En efecto, está aumentando a contratación a nivel xeral (un 16%), a indefinida (máis dun 22 %) e tamén a tempo completo (case un 13 %).
- En consecuencia, tamén se produce un descenso constante das persoas protexidas por ERTES: xa saíron máis do 94 % dos traballadores que tiveron que acollerse a esta figura en Galicia.

Ademais, a recuperación xeral da economía estase a producir en maior proporción que na media nacional.

O PIB, as exportacións ou o Índice de Producción Industrial, por poñer algúns exemplos, rexistran un mellor comportamento que o conxunto de España. En boa medida porque tamén logramos conter mellor os efectos da pandemia.

Nada disto tería sido posible sen o esforzo conxunto que como sociedade fixemos para respaldar as áreas que se viron máis afectadas.

Galegos foron rescatados por outros galegos co presuposto do Goberno galego.

- Arredor de 600 M€ do Presuposto da Xunta de Galicia en plans de axuda directa aliviaron o sufrimento de case 73.000 familias.
- Vacacións fiscais ás que se acolleron nos peores momentos 1 de cada 5 contribuíntes de impostos autonómicos
- Préstamos para empresas en dificultade por máis de 115 M€.

Como pobo, puxemos todo o que estaba na nosa man, fixemos todo o posible.

Debemos facer este recoñecemento con mesura. Loxicamente hai consecuencias da pandemia ás que seguro que non chegamos, ou que foron irreversibles.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Tamén son perfectamente consciente de que as comunidades non fomos capaces de convencer ao Goberno central de abordar todas as medidas necesarias. Por exemplo, a rebaixa do IVE para o sector turístico ou as perruquerías de forma temporal.

Agardo, en cambio, que si poidamos conseguir para os próximos meses un levantamento das medidas de protección gradual e non abrupto ata que se consolide a reactivación.

De xeito específico, solicitamos ao Goberno que reforce os mecanismos de transición para os traballadores que seguen en ERTE.

Por unha banda, con incentivos ás empresas para que poidan saír desta situación.

Pola outra, vinculando os ERTE a medidas de formación para fortalecer a preparación do noso capital humano.

No que respecta a Galicia, esa desescalada esta garantida.

Primeiro, porque seguiremos axudando (como ata agora) aos sectores que máis sufriron a crise:

- Nos vindeiros días lanzaremos unha nova convocatoria do Plan de Rescate, que corrixa as deficiencias que padecemos as administracións e os afectados polas condicións que se marcaron en Madrid.
- Adicionalmente, impulsaremos un Programa específico de apoio financeiro para empresas. A través del:

Modificaremos o Decreto de avais para flexibilizar as liñas de apoio ao tecido produtivo.

Abriremos a liña de préstamos estratéxicos a máis sectores e actuacións.

E por primeira vez haberá préstamos parcialmente reembolsables. De xeito que os emprendedores que se acollan a eles non terán que devolvelos completamente se materializan un investimento que xere riqueza e emprego.

Trátase, en definitiva, de conter danos e acompañar a reactivación máis inmediata. Este é tamén obxectivo prioritario e para iso estamos desenvolvendo catro liñas de actuación que lles resumo brevemente.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

(1) Incentivar o consumo, como fixemos co Bono Comercio, o Bono Turístico, ou máis recentemente co Bono Cultura. Un modelo no que fomos pioneiros e que, como saben, agora parece que se vai replicar.

(2) Tentar atraer investimentos.

- Manteremos as bonificacións para adquirir solo industrial, que aumentaron as vendas de forma moi importante.
- Acompañaremos os proxectos empresariais, reforzando a achega de capital risco.
- Tamén desenvolveremos un programa informático dotado con intelixencia artificial, dispoñible en web, que sirva de soporte ás pemes na busca de liñas de axuda que se axusten aos seus proxectos.
- Incorporaremos a asesoría directa ás pemes para que poidan recibir axuda na configuración dos seus proxectos.
- E por suposto seguen á disposición os mecanismos da Lei de Simplificación

(3) Terceira liña. Volveremos a recuperar a axenda internacional para manter o rumbo exportador das nosas empresas e co obxectivo de conquistar 8.000 empresas exportando e un total de exportacións de 25.000 M€ en 2025.

(4) Por último, entendemos que é necesario reforzar as capacidades dos traballadores galegos para mellorar a cantidade e calidade do emprego.

Especialmente pensando na Galicia moza.

Señorías, a educación xa está sendo clave para este obxectivo.

Especialmente grazas á adaptación do mapa de titulacións universitarias...

E á modernización da Formación Profesional.

Neste sentido, quero agradecer tanto a implicación das universidades nesta tarefa...

... como das empresas para apoiar a FP dual e seguir incrementando as extraordinarias cifras de inserción laboral neste campo.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

A todo isto súmase a formación en materia laboral. Que xa existía antes da pandemia e que, á vista dos datos, dan resultados. Por iso imos a reforzala e replanteala.

- Coa modernización das oficinas de emprego...
- Con formación dixital, flexible, adaptada e continuada ao longo de toda a vida laboral dos traballadores...
- Co deseño de laboratorios de emprendemento en cada comarca porque cada unha ten necesidades e potencialidades diferentes
- E traballando para ter unha formación actualizada, máis rápida e máis práctica. Quixera determe neste punto con máis profundidade.

Señorías, todos comprobamos con frecuencia que existen ámbitos profesionais claramente infradotados, algo que podería estar xustificado con pleno emprego, pero non habendo as taxas de paro que existen no conxunto de España.

Os desempregados en xeral, e especialmente os mozos, teñen que saber que nesas áreas hai alternativas de vida ás que non deberían renunciar.

E esa mensaxe debemos tentar transmitila todos xuntos.

Así, anúnciolles que nas próximas semanas impulsaremos un gran Pacto con todos os axentes que poden darlle forma á Axenda Galega de Capacidades e Necesidades Laborais.

- Organizacións sindicais e patronal, por suposto.
- Pero tamén autónomos.
- Asociacións profesionais.
- Cámaras de comercio.
- Entidades do terceiro sector.
- Entidades formadoras.
- Clústeres e asociacións.
- E universidades.

En materia de emprego, todos a unha para cruzar oferta e demanda e ser capaces de adaptar a formación ás necesidades reais do mercado laboral.

Con todo, a maior achega que podemos facer á recuperación é ser capaces de aproveitar as oportunidades.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Como antes lles dixen, o noso obxectivo non é só recuperar os indicadores macro que tiñamos antes do coronavirus, senón recuperar tamén o camiño no que estabamos:

cara unha nova economía en Galicia, máis innovadora e máis verde.

No que se refire á Galicia innovadora, xa somos a 2ª autonomía con maior crecemento da produtividade na última década.

Neste tempo a innovación creceu en Galicia máis do dobre da media en España.

Temos o investimento en I+D máis alto desde que hai datos e hai máis persoas que nunca traballando neste ámbito (máis de 10.000).

Porén, non nos conformamos.

Para iso, unha das claves é seguir retendo talento con máis intensidade. Anúnciolles que imos a dar un paso certamente importante para conseguilo.

Temos avanzado moito neste ámbito ao longo dos últimos anos. É certo. Pero tamén o é que as condicións dos investigadores son diversas e moitas veces dependen do voluntarismo de cada centro. Iso, na medida do posible, non debe ser así.

Para solucionalo, anúnciolles que ao longo do próximo ano aprobaremos a carreira investigadora...

... para que os investigadores do ámbito público en Galicia dispoñan dun marco común ao que adherirse se o desexan, que lles garanta maior profesionalización e maior estabilidade.

No ámbito da Galicia innovadora, tamén queremos que a sociedade galega siga preparándose para os retos dixitais do futuro. E xa temos aprobadas dúas estratexias clave neste eido:

- A Estratexia Galicia Dixital 2030: máis de 4.000 M€ mobilizados.
- E a Estratexia Galega de Intelixencia Artificial 2021-2030: 330M€ cos que pretendemos posicionar a Galicia con forza neste ámbito.
- Cara o futuro, tamén impulsaremos o Polo de computación cuántica de Galicia, unha tecnoloxía innovadora que será esencial para acelerar o desenvolvemento

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

dos sectores estratéxicos como a medicina, a aeronáutica, a automoción, a loxística ou as telecomunicacións.

Finalmente, innovar tamén significa ser capaces de modernizar o noso tecido produtivo, abrilo a procesos e mercados nos que non estaban.

Isto implica conquistar áreas punteiras como fixemos e estamos a facer co Polo Aeroespacial ou o biotecnolóxico... pero tamén renovar en xeral todos os sectores.

É innegable que o sector primario se modernizou notablemente nos últimos anos. A lonxa virtual no mundo do mar ou a tecnoloxía incorporada ao agro, por exemplo, dan mostra deste salto. O noso obxectivo é fortalecer este proceso con novas plataformas de venda dixital en mercados internacionais para todo o sector alimentario.

Por suposto, tamén seguiremos apoiando as industrias de transformación que teñen xurdido no sector primario, e que son especialmente importantes no lácteo.

Señorías, tamén estamos dando resposta ás novas necesidades na industria. Saben que a Xunta acompañou á industria nos últimos anos e seguiremos facéndoo para que complete a pertinente actualización.

Así, promoveremos a nova Axenda Industria 4.0 para unha industria máis intelixente e sostible. Que dea o salto cualitativo dixital e ecolóxico que precisa en termos de competitividade, creación de emprego e responsabilidade medioambiental. Coméntolle algún dos eixos máis relevantes.

- Reforzaremos os apoios para avanzar na transformación dixital, con programas específicos para as pemes, o comercio e o tecido industrial. De xeito inmediato, aprobaremos un Plan estratéxico para o sector TIC.
- Deseñaremos un Polo enerxético para a transformación da industria a través da introdución do Hidróxeno verde na industria e o transporte; así como medidas vinculadas ao almacenamento enerxético.
- Reforzaremos o Plan de Eficiencia Enerxética para facilitar o aforro e a redución de enerxía na industria.
- Integrarase a loxística como eixo fundamental de competitividade empresarial.
- Igualmente, axudaremos ás pemes a medir o seu impacto ambiental.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Ou impulsaremos a economía circular para a implantación de medidas tamén nas pemes, que lles permitan integrarse no novo modelo económico máis sostible.

Señorías, como ven nestas últimas medidas tamén continuamos a nosa aposta por unha economía máis verde.

Levamos feito o maior esforzo normativo nos 40 anos de autonomía para situarnos á vangarda da loita contra o cambio climático e da ordenación territorial.

E tamén pasamos aos feitos, o máis importante.

- Fixemos un Pacto polo Clima cos concellos, e 271 (que supoñen o 80 % da poboación) xa se sumaron ao obxectivo común de reducir emisións.
- Incrementamos nun 81 % a capacidade de SOGAMA, e adiantamos a 2020 o vertido cero que a Unión Europea esixe para 2035.
- Mentres o Goberno permitiu unha drástica baixada este verán nos encoros da súa competencia, desde a Xunta fixemos cumprir a normativa vixente nos que dependen da administración autonómica.
- Somos o primeiro goberno que loita realmente contra o feísmo.
- Priorizamos a rehabilitación sobre as novas vivendas.
- Temos vixente desde este ano unha moratoria na plantación de eucaliptos
- Contribuímos con recursos públicos a vehículos e electrodomésticos máis eficientes.
- Levamos case 15 millóns de metros cadrados de zonas de marisqueo recuperados desde 2009.
- Somos conscientes de que o verde de Galicia nunca se poderá entender sen o azul do seu mar. E por iso, imos desenvolver unha Estratexia Galega para a Economía Azul.
- Galicia foi o ano pasado a segunda Comunidade que máis enerxía renovable xerou (o 75,6% do total de autoconsumo). Podemos cubrir o 100 % do noso consumo eléctrico a partir de tecnoloxías verdes.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Exemplos dabondo de que para nós a economía verde non é un slogan, señorías. É un camiño que cómpre andar con responsabilidade para que nin o desenvolvemento destruce o noso potencial ambiental, nin a loita contra o cambio climático impida o noso progreso como pobo.

Permítanme poñerlles un exemplo.

Hai partidos políticos que din que Galicia debe deixar de ser unha potencia eólica en España.

Curiosamente... son os mesmos partidos que nos parques eólicos das súas competencias (refírome aos parques que xorden na Administración estatal) están a tramitar todas as instalacións sen límite... moitas veces, *a posteriori*, vémonos obrigados a paralizalas porque afectan a zonas do territorio onde non se poden empregar.

Nós, en cambio, estamos a favor de que Galicia manteña o seu liderado eólico. Pero de que o faga con responsabilidade.

Por iso, xa actualmente o 75 % do territorio está blindado fronte a novos desenvolvementos eólicos, onde están prohibidos calquera tipo de instalación.

Esa é a diferenza. Entre só falar, e falar facendo.

Señorías, con rigor e con responsabilidade o camiño cara a nova economía non ten volta atrás. E, neste senso, como antes falamos, un dos principais instrumentos que temos son os Fondos Next Generation.

Desde Galicia queremos aproveitálos coa máxima intensidade e, por iso, xa temos presentada unha candidatura que permitiría a mobilización total de ata 20.000 M€.

Soubemos desde o primeiro momento que este non é un tema só da Xunta de Galicia. E por iso, a candidatura galega é o froito dunha ampla colaboración coa sociedade civil e cos expertos económicos, que quero agradecer unha vez máis.

A todo o tecido produtivo que fixo as súas achegas e presentou os seus proxectos.

Aos departamentos da Xunta que deseñaron os proxectos do sector público e están apoiando os de iniciativa privada a través da Oficina de Proxectos Tractores.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Aos integrantes da Sociedade Impulsa que se está encargando de promover a fábrica de fibras téxtil e o Centro de Economía Circular.

Á Comisión de expertos económicos que durante a pandemia trasladou a súa visión tamén a este respecto e o segue facendo.

Por suposto tamén a todas as persoas que fixeron achegas construtivas na Comisión de reactivación aberta neste Parlamento.

Como xa referín anteriormente, no relativo aos fondos percíbese unha gran desorganización a nivel nacional, e o papel que se lle reserva ás comunidades, de momento, é marxinal. Por poñer un exemplo, a marxe de actuación que temos en política industrial ou en comercio é cero. Todos os fondos europeos en relación coa industria e co comercio os reserva de forma exclusiva a Administración estatal.

Á espera de que o Executivo estatal achegue un pouco máis de luz, desde Galicia estamos tentando compensar esa inconcreción co establecemento das áreas que, cando menos nesta primeira fase, consideramos prioritarias.

Segundo o propio enfoque do Goberno central, que limita a nosa priorización a un máximo de tres proxectos, entendemos que os ámbitos que lles vou a comentar se poderían dar por confirmados na estratexia nacional.

En primeiro lugar, está o sector forestal, onde xa está en marcha o proceso para deseñar a primeira fábrica de fibras téxtiles procedentes da madeira en España. Unha gran aposta desde o punto de vista económico (máis de 800 M€ de investimento), laboral (máis de 1.500 novos postos de traballo), pero tamén estratéxico xa que permitiría pechar o ciclo de produción de madeira en Galicia.

A segunda prioridade é o sector alimentario. Tamén se está traballando da man dun sector que aglutina 86.000 empregos.

O global das iniciativas que presentou o sector agroalimentario supera os 1.000 M€ e poderían xerar máis de 4.000 novos empregos no sector... tanto no agro como no vinculado á transformación do sector pesqueiro.

A terceira prioridade radica na automoción. Xunto coa industria deste sector estratéxico para Galicia, temos a firme vontade de que saia reforzada no novo escenario. Para iso, hai deseñado un programa de investimentos de máis de 1.300 M€ en tres anos. Programa de investimentos feito polo sector da automoción, en colaboración co Goberno galego.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Agardamos que o Goberno central sexa sensible a este proxecto Autoancora porque non se comprendería que no único PERTE que se coñece ata agora quede fóra unha das Comunidades referentes da automoción en Europa.

En cuarto lugar, priorizamos os proxectos en materia de enerxía porque queremos que Galicia se consolide como un polo enerxético innovador.

- Posicionar a Galicia no eido da xeración de hidróxeno verde e o almacenamento enerxético, sempre intentando vencellar os proxectos ás zonas de Transición Xusta, é dicir, As Pontes e Meirama, para impulsar a súa reindustrialización e o emprego.
- Prevemos o impulso dun Centro de Investigación enfocado ao desenvolvemento de enerxías renovables innovadoras, con especial incidencia no desenvolvemento da enerxía eólica mariña e tecnoloxías de almacenamento
- Debemos aproveitar as oportunidades que ofrece esta enerxía renovable e farémolo sempre co diálogo co sector do mar e a industria a través do Observatorio da Eólica Mariña.

Neste senso, precisamente, vimos de impulsar a creación dun Clúster da eólica offshore, xunto con Asturias e Cantabria.

Con estas dúas Comunidades Autónomas estamos traballando, ademais, nun corredor verde para a implantación de electrolíneas que faciliten unha mobilidade sostible na Cornisa Cantábrica.

(5) Finalmente, tamén estamos traballando nunha candidatura conxunta no ámbito da medicina personalizada.

Galicia conta cun importante potencial en áreas como a medicina xenómica, o descubrimento de fármacos ou a investigación ecolóxica. Ademais, o proxecto de Zandal, centrado nunha fábrica de vacinas, ten un importante efecto tractor para posicionar a Galicia neste ámbito.

Creo que a madurez e o rigor dos proxectos galegos merecen o apoio do Goberno central. Sería, sen dúbida, o mellor piar para a completa transformación da nosa economía.... un camiño que, insisto, para nós é un feito porque sabemos que é un acerto.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Porén, véxome na obriga de volver alertar sobre o risco e os efectos de que a transición económica se faga de xeito abrupto, sen dar tempo as empresas para a súa adaptación, e sen reparar se deixa tras de si ou non un regueiro de destrución económica e desemprego.

Creo que é o que, de momento, está pasando.

Señorías, a política enerxética que está promovendo o Goberno central está xerando un desmantelamento do noso tecido industrial:

O problema do prezo da enerxía ameaza 5.000 empregos nas empresas electrointensivas. Especialmente urxente é solventar o problema de Alcoa.

A falta de entendemento entre o Ministerio de Transición Ecolóxica e o Ministerio de Industria, vai levar por diante ata 2.000 empregos entre Meirama, As Pontes, As Somozas e Viveiro.

Hai 5.200 familias que viven da madeira pendentes do futuro de Ence.

Os cambios na normativa de Costas poñen en risco arredor de 5.000 empregos en Galicia.

Os compromisos de carga de traballo en Navantia e de modernización do estaleiro están retrasados e nalgúns casos anulados.

Resultado. Case 17.000 empregos en perigo de extinción.

Isto non é unha transición xusta, señorías.

É toda unha reconversión industrial feita ás bravas mediante decisións equivocadas e insensibles.

Tres factores inciden sobre a crise que está a sufrir unha parte da industria galega: os costes enerxéticos que están desbocados, unha transición ecolóxica apresurada e centralista, e unha ecoloxía interpretada como oposición radical e infundada a calquera proxecto.

Sobre os costes enerxéticos temos asistido a diversos tipos de escapismo que finalmente acabaron en nada, e que hoxe en día están poñendo en risco a viabilidade de moitas pemes e autónomos, ademais de abocar á pobreza enerxética aos consumidores mais vulnerables.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Non só non se afrontou o problema das grandes empresas consumidoras, como se tiña comprometido, senón que estamos na maior crise enerxética da nosa historia.

En canto á transición ecolóxica, non hai tal. O que hai é unha ruptura abrupta que impide a progresiva adaptación de instalacións industriais que non teñen unha substitución doada. Non se atende á experiencia da maioría dos estados europeos que souberon acompañar o ritmo desa transición ás necesidades dos territorios dependentes da industria en cuestión. A reactivación da térmica de As Pontes non ven máis que a confirmar que tiñamos razón.

Non existe unha verdadeira transición, nin se teñen en conta as peculiaridades de Galicia. Como ocorre noutras temáticas, o proclamado impulso federalizante convértese, á hora da verdade, nun centralismo que nin atende nin escoita nin comprende.

Todos vostedes saben que nalgún caso estamos a falar do futuro de comarcas enteiras. Non merecen a nosa desunión nin que partidos galegos se sumen a unha ecoloxía interpretada como oposición radical e infundada a calquera proxecto.

Dise que non moitas veces sen coñecer o proxecto, mesmo antes de calquera análise técnico e ambiental. Iso non é defender a Galicia verde. É exactamente o contrario: buscar a desaparición da nosa industria e do noso futuro.

Solicito o apoio dos grupos desta Cámara contra o ataque continuado que está a recibir a Galicia industrial. Neste sentido, quero facerlle tres propostas concretas.

No caso de Ferrolterra, saben que propuxemos un Pacto de Estado que involucre a todas as administracións públicas. Pedimos ao Goberno central un interlocutor que por agora non designou. Quero garantir que, con independencia diso, o que depende da Xunta fágase nos prazos comprometidos. Por ese obxectivo vai velar a nova delegación da Xunta en Ferrol que imos crear proximamente.

Píddolles o seu apoio para que o resto das administracións cumbran tamén a súa parte, así como para que o Goberno central cree unha Zona Franca en Ferrol, como levamos demandando desde hai varios anos.

No caso de Lugo, seguimos a defender unha xa inevitable intervención temporal da planta de Alcoa por parte do Goberno central, así como unha solución que impida o peche de Vestas.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Anúnciolles ademais que o Goberno galego, a través da súa representación na Sociedade Impulsa, proporá que, se é viable, a fábrica de fibras téxtiles se emprace na provincia de Lugo.

Finalmente, no caso de Pontevedra, a Xunta deu traslado esta semana ao Consello Consultivo da proposta dos traballadores de Ence, para que os terreos da fábrica queden adheridos ao Porto de Marín e así garantir a continuidade da fábrica. Propoño que todos os partidos nesta Cámara acatemos a conclusión dese órgano, sexa cal sexa.

Señorías, non merecemos a mesma consideración os que defendemos claramente o noso emprego e aqueles que falan dunha Galicia industrial pero, ao tempo, combaten boa parte das industrias.

Os que se laian da falta de emprego industrial nun sitio, e expulsan ese emprego noutro.

Iso é un engano que os galegos non merecen.

Os partidos políticos que aplauden frivolamente peches evitables deberían deben asumir con valentía os efectos catastróficos sobre o emprego en comarcas ou sectores enteiros. Nós non estamos aí.

Por outro lado, todo é máis inxusto tendo en conta que moitas das decisións se fan en aras dunha suposta transición verde da que, honradamente, en Galicia non podemos admitir leccións.

Desde 1990, Galicia reduciu as súas emisións un 23,8 %. No conxunto de España as emisións subiron un 8,5 %. Despois dese esforzo, é lóxico que as consecuencias de que España estea incrementando as súas emisións as paguemos os galegos?

Señorías, existe outra consecuencia do sectarismo que, na nosa opinión, está a dirixir a política económica en España nos últimos anos. Parece querer concentrarse a vida en determinados ámbitos, convertendo os restantes nunha especie de sitios de recreo sen actividade nin vida.

Só desde ese punto de vista se comprende a negativa do Goberno central a transferir a xestión do noso litoral, para que por exemplo edificacións abandonadas con valor arquitectónico poidan ter algún uso sostible para o noso país. Ou que poidamos decidirse a comunidade autónoma con máis quilómetros de costa de España- que se pode facer na costa con, por suposto, obriga de cumprir a lexislación básica do Estado.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Non creo nun despotismo ecolóxico máis ou menos ilustrado que dita medidas dende a distancia e a desinformación.

Cando se incorre en erros tan grandes como os referidos á protección do lobo, fáciles de evitar escoitando simplemente á nosa xente, dámonos conta da soberbia coa que algúns nos queren gobernar.

Algo parecido sucede con algunhas ocorrencias incluídas na Lei de protección animal.

Todo conflúe en decisións que penalizan aos que realmente sosteñen e defenden a vida rural.

Como pode entón falarse de loitar contra a España baleira e despois aprobar estes sinsentidos?

Para nós a prioridade absoluta da Galicia rural son os que viven nela.

Son eles os que merecen a maior protección.

A diferenza deste novo centralismo que practica políticas medioambientais nas que parece que o que sobran son os seres humanos... nós queremos que haxa vida no noso rural.

Precisamente por iso, estamos desenvolvendo ao máximo das nosas capacidades a Lei de Recuperación da terra agraria de Galicia, xurdida do consenso para diminuír o grao de parcelamento do territorio galego, poñendo a disposición de todos aqueles agricultores e gandeiros que así o demanden terra produtiva.

Os primeiros polígonos agroforestais ou o elevado interese polas aldeas modelo son a proba de que, fronte a dogmas sen sustento real, o desenvolvemento é perfectamente compatible (e a veces imprescindible) coa protección do medio ambiente.

Igualmente, señorías, temos trazada unha folla de ruta que non renuncia a que o rural teña servizos similares que nas zonas urbanas.

- Cando logramos que a práctica totalidade dos galegos dispoñan de cobertura 4G e cando seguimos mellorando as redes...
- Cando destinamos máis de 1.100 M€ para que os galegos teñan un servizo de auga e de depuración en condicións...

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

- Cando logramos que 8 de cada 10 galegos vivan a menos de 15 minutos dunha vía de altas prestacións...
- Ou cando propoñemos solucións para que haxa caixeiros nos concellos sen oficinas bancarias...

... estamos predicando co exemplo para que a Galicia única á que aspiramos estea máis próxima.

Señorías, neste obxectivo a mobilidade é clave e, por iso, traballamos e seguiremos traballando para conseguir unha Galicia vertebrada e accesible para todos.

O transporte público é a chave que garante o dereito dos galegos aos servizos esenciais e unha arma eficaz contra o despoboamento do rural.

Cando a pandemia baleirou os avións, os trens e os autobuses, houbo quen viu a escusa perfecta para suprimir servizos que continúan aínda hoxe sen recuperarse plenamente. Nese mesmo contexto, a Xunta atopou razóns para reforzar a súa aposta sen precedentes polo transporte público.

Culminamos a renovación de todo o transporte interurbano, adaptando concesións obsoletas, deseñadas a mediados do século pasado, ás necesidades da Galicia actual dos hospitais, dos polígonos, das empresas e das universidades.

Igualmente, fomos pioneiros en darlle unha perspectiva social á mobilidade. Somos a única Administración de España que ofrece autobús gratuito á súa mocidade.

Non o fan o resto das Comunidades.

Tampouco o Goberno central no transporte da súa competencia.

Tampouco os concellos que teñen transporte urbano.

Pídolles que repaciten...

Tamén abaratamos o transporte nas contornas das grandes cidades mediante o Plan de transporte metropolitano. Desde a súa posta en marcha, os galegos aforraron cada ano máis de 11 millóns de euros nos seus desprazamentos cotiáns.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Nos vindeiros meses poremos en marcha a área única de transporte de Galicia, un modelo único de mobilidade interurbana, con tarifas igualitarias para os usuarios de bus nos 313 concellos.

Tamén máis descontos e transbordos gratuítos, coa previsión de bonificar case 18 millóns de desprazamentos en transporte público cada ano.

Igualmente, temos as autoestradas máis baratas de España, e sobre elas aplicamos desde hai anos descontos para usuarios recorrentes e para as viaxes nocturnas. E desde este verán, as máis de 26.000 familias numerosas de Galicia poden desfrutar da viaxe de volta gratis nas estradas que conectan A Coruña con Carballo e Vigo con Baiona.

Do mesmo xeito, estamos a traballar para que, nos vindeiros meses, os descontos para familias numerosas funcionen en todas as liñas de transporte público... Poderán desfrutar de descontos adicionais de entre o 20 e o 50% nas súas viaxes en autobús.

Garantir o dereito á mobilidade require ofrecer servizos de calidade e tarifas sociais, pero tamén actuar no eido das infraestruturas para proporcionar o factor fundamental da nova mobilidade: a intermodalidade do transporte.

O Goberno galego iniciou hai anos un traballo intenso para dotar ás principais cidades galegas das estacións intermodais que conecten de modo áxil, sinxelo e seguro os servizos de autobús e ferrocarril, facilitando o transporte público e sacando o máximo rendemento da chegada do AVE.

Grazas a ese esforzo autonómico, hoxe Galicia xa está incorporada ao mapa da mobilidade, coas novas estacións de Santiago e Ourense en funcionamento e a de Pontevedra agardamos que nos vindeiros meses.

Este mesmo ano remataremos tamén as obras da nova estación de Vigo; licitaremos as da nova estación intermodal da Coruña, unha vez asinado co Concello o convenio co reparto de responsabilidades; concluiremos o proxecto de Lugo e agardamos unha resposta favorable do Goberno de España para sacar adiante a proposta que formulamos para Ferrol.

As estacións intermodais son proxectos complexos que teñen garantido o traballo e o investimento da Xunta, pero nos que cómpre que se cumpran os compromisos adquiridos pola Administración xeral do Estado para a reforma das terminais ferroviarias, e así poder facer as estacións intermodais completas.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

De forma compatible con isto, continuamos na execución dos eixes de comunicación que vertebran o territorio e reforzan a nosa competitividade como país.

Iso obriga a traballar nunha dobre dirección: actuando nas nosas competencias e exercendo unha reivindicación eficaz das infraestruturas de responsabilidade da Administración Xeral do Estado.

A Xunta aumentou a lonxitude da rede galega de vías de altas prestacións en 214 novos km., un 70% máis do que recibiu no 2009. Por suposto sen unha soa peaxe.

Continuaremos. Puxemos en marcha a construción do primeiro treito da Autovía Nabela-Sarria, e antes de que remate o ano licitaremos a redacción do proxecto que debe completar o seu trazado.

Igualmente, seguiremos as obras da Vía Ártabra ou da VAP Tui – A Guarda, ou cos proxectos doutros eixos como a prolongación da autovía da Estrada, da Costa da Morte ou da vía de altas prestacións da Costa Norte.

No que respecta ao Goberno central, pódese acreditar que na última década a Xunta exerceu unha defensa leal e construtiva das infraestruturas pendentes en Galicia con independencia do signo político do Goberno de España.

As bonificacións que veñen de poñerse en servizo na AP-9 son froito dun continuo traballo de reivindicación e propostas deste Goberno, que presentamos coa mesma insistencia ante o ex-ministro Íñigo de la Serna e ante o ex-ministro José Luis Ábalos.

Ao igual que traballamos, defendemos e insistimos ante o Goberno de España para que se aplicasen, dunha vez, as bonificacións da AP-9 comprometidas en outubro do pasado ano, para paliar o impacto nas familias e na competitividade do noso país. E ao igual que seguiremos defendendo e traballando pola súa transferencia á Comunidade de acordo coa unanimidade desta Cámara.

Estaremos expectantes tamén sobre os argumentos que esgrima o Goberno central ante a Comisión Europea polas prórrogas da concesión e tamén ante a posible decisión que adopte o Goberno de España diante do informe do Consello Galego de Competencia que considera 'excesivo' o sistema de compensación establecido polas obras de ampliación realizadas nesta autoestrada que están pagando todos os galegos a través da peaxe.

Defenderemos tamén que o Goberno central aplique na outra autoestrada estatal, que vertebra o interior de Galicia, a AP-53, bonificacións similares ás da AP-9.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

E, por suposto, señorías, seguiremos vixiantes para que a entrada do AVE en Galicia, prevista para decembro deste ano, se faga nas condicións axeitadas. É dicir, garantindo os tempos de conexión das cidades coa Meseta.

Neste sentido, resulta preocupante a previsión anunciada por Renfe de que empezará a prestar servizo coa flota de trens actuais e non cos trens AVRIL comprometidos desde fai anos.

Iso supón que os galegos non teremos velocidade completa senón unha redución dos tempos da viaxe entre Galicia e Madrid por mor da mellora da vía do treito Pedralba-Taboadela.

Pero vólvese aprazar a alta velocidade en todo o territorio, como mínimo ata o verán e 2022. Unha vez máis dixemos a verdade e unha vez máis, e xa van demasiadas, non nos din a verdade.

A infraestrutura dos trens de alta velocidade supoñen vías, catenarias e material rodante. É probable que teñamos vías e catenarias, pero non temos material rodante. E, por iso, entendemos a negativa do Goberno a informar sobre o material rodante.

Coa mesma tenacidade que ata agora seguiremos perseguindo o AVE como un obxectivo de país, e continuaremos igualmente reclamando que continúe a modernización da rede ferroviaria da nosa Comunidade: estendendo os beneficios a alta velocidade a Lugo, a Vigo e ata a Ferrol.

O empeño que nos levou a conseguir, nunha alianza de éxito con Asturias e Castela e León, que o Noroeste peninsular se incorporase ao trazado do Corredor Atlántico, seguirá a movernos para demandar unha rede ferroviaria realmente competitiva.

As conexións ferroviarias do porto exterior da Coruña e da terminal de Bouzas en Vigo, xunto coa liña de alta velocidade a Portugal son prioridades que seguiremos sen descanso.

Do mesmo xeito que seguiremos reivindicando que se activen as autovías esenciais para Galicia: o remate da conexión Santiago-Lugo (varios anos aprazado); e o avance da autovía que debe unir Lugo e Ourense (se descoñece o calendario); a circunvalación de Pontevedra (obra que segue e prosegue sen coñecer o seu final); a conexión Ourense-Ponferrada (tantas veces comprometida e tantas veces non iniciada); ou a nova autovía Vigo-O Porriño (que estaba comprometida polo Goberno anterior e eliminada polo Goberno actual); ou a autovía da Mariña (tantas veces comprometida e nunca comezada).

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Señorías, remato xa.

Entre as competencias que a Constitución e o Estatuto lle outorgan á comunidade galega, hai unha que non se expresa formalmente pero que está no ADN da política útil. Unha competencia especialmente necesaria nos tempos de hoxe. Temos competencia para dotar ao noso país de estabilidade. Exercida con responsabilidade, dá os froitos que puidemos ver nos últimos anos e que os galegos referendaron nas urnas.

Pero non podemos caer en equívocos. A estabilidade pasada e presente non asegura estabilidade eterna. É un compromiso que debemos renovar día tras día.

Síntome orgulloso de poder estar aquí, en representación dunha terra que leva moito tempo escollendo a normalidade e o reformismo, pese a formar parte dunha España que non o consegue desde hai varios anos.

- O proxecto de Orzamentos do Estado volveuse presentar este ano fóra do prazo. Como ocorreu o pasado exercicio, e despois de dous coas contas prorrogadas.
- O reparto dos fondos europeos habilitados para a reconstrución tras a pandemia estase a facer con criterios arbitrarios e cambiantes.
- Non existe unha única opinión governamental sobre asuntos transcendentais para o país. Sempre hai que agardar a que se resolva o duelo entre socios que carecen dun proxecto común. Como tamén vivimos en Galicia en pasadas experiencias.
- Na práctica, e lamento ter que dicilo, segue vivo o espírito do Pacto do Tinell, que impide o acordo entre os dous grandes partidos democráticos en España.
- Mentres, constantemente se somete o futuro colectivo ás esixencias (cando non ás chantaxes) dos partidos minoritarios.

Todo isto ocorre desde hai demasiado tempo en España, con efectos lamentables para todos. Cando o fin prioritario non é gobernar, senón sumar 176 escanos custe o que custe, o resultado é que son máis sonoros os problemas que xera a política que as solucións que ofrece.

E lamentablemente, debemos aceptar que nin a pandemia que vivimos desde marzo do pasado ano foi capaz de mudar esta situación no conxunto de España:

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Todo o que veño relatando segue pasando coa mesma ou similar intensidade.

Por iso, despois de todo o vivido, de todo o sufrido, de todo o perdido nos últimos meses, é lóxico que a xente se faga preguntas:

Que máis ten que pasarnos para que a clase política desaprenda a inestabilidade, a frivolidade e o sectarismo que se ten incorporado á vida pública española nos últimos anos?

Onde atopar un contrapunto, unha esperanza?

Pois ben, unha resposta está, e vai seguir estando, en Galicia. E na moderación galega. E gustaríame que fósemos capaces de demostralo comezando por este debate.

Hai tres claves para a moderación, señorías.

O político moderado non inicia a súa xornada pensando no que pode facer para fragmentar a sociedade, senón no que pode aportar para unila.

A segunda clave é a linguaxe que se utiliza. O político moderado non precisa ferir para explicar con claridade o que pretende, o que defende.

A terceira é ter presente que non hai verdades indiscutibles nin tampouco solucións máxicas para os problemas da xente.

Moderación non é actuar sempre con tibieza. É ser comedidos cando toca e audaces cando se necesita. Galicia demostrou esta contundencia cando se trata de atender ás persoas que peor o están a pasar. O vendaval da pandemia deixou detrás de si unhas estatísticas demoledoras, que nos preocupan e conmoven porque significan que no noso país aínda hai demasiada xente que sofre.

Pero o camiño para a inclusión social non pasa polo populismo. Pasa por dar axudas de emerxencia ás persoas que están nunha situación límite, pasa por reformar o mapa de prestacións sociais como estamos a facer a través dunha nova Lei, pasa por garantir a recuperación do emprego, cunhas cifras que en Galicia xa son mellores que antes da pandemia. Isto, señorías, tamén é moderación.

Como tamén o é non venderlle á xente paraísos que non existen porque, unha vez que isto queda ao descuberto, xérase unha gran frustración.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

¿Como poden sentirse os cidadáns aos que determinados partidos lles prometeron que se acabaría a pobreza con eles?

¿Como poden sentirse os que oíron non hai tanto tempo que a enerxía se podía baixar no tempo que dura un suspiro? ¿Como poden sentirse cando reciben a factura da luz e comprobando subas estratosféricas?

A xente precisa e merece a verdade. E por iso nin lle deben facer falsas promesas nin tampouco hiperbolizar os problemas porque interesa nun momento determinado.

Permítanme que ilustre isto cun tema de enorme importancia, co que convén non frivolar.

Señorías, para dicir que queda camiño para alcanzar a igualdade plena non é preciso ocultar o moitísimo que temos avanzando. Podemos e debemos sinalar que os problemas que aínda teñen as mulleres de hoxe son diferentes e menores aos que tiñan as mulleres de hai anos.

Temos problemas dabondo que solucionar neste ámbito, especialmente a violencia machista que debemos seguir combatendo ou a violencia virtual nas xeracións máis novas...

... como para seguir falando dos que xa se superaron, como para pretender solucionarlos retorcendo a linguaxe sen sentido, como para comparalos con outros moito máis graves en outras partes do mundo.

Porque, non, señorías, a maioría dos problemas das mulleres de Afganistán afortunadamente as mulleres galegas non os teñen. Facer semellante comparación é un insulto que a poboación galega non merece.

Señorías, en todos os temas que podemos comentar neste debate son máis útiles as medidas que o ruído.

Pídlles que ao longo desta tarde obremos en consecuencia. Son máis produtivos os termos medios que os maximalismos que só serven para destruír e separar ... como se está vendo en debates de gran actualidade.

É compatible defender o dereito a vivenda co dereito á propiedade e a loita contra a okupación.

Fáganme caso. É compatible.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Nin un extremo nin outro. En Galicia sempre nos atopamos na centralidade. Como fixeron os galegos de hai corenta anos. Con éxito demostrado.

Ese é o noso xeito de ser, e así o temos demostrando desde sempre. Na maioría dos asuntos. Tamén nun dos nosos bens máis prezados, que é a lingua.

Amar o galego é posible sen deixar de lado o español, sen pecharnos a outras linguas... é posible para a maioría da nosa xente.

Defender que a nosa xente aprenda inglés para saír ao mundo non impide seguir traballando para que o galego se fortaleza sobre todo entre a xuventude ou se abra a todos os ámbitos como o dixital a través dun dos proxectos máis importantes desde que temos competencias en materia de lingua, o Proxecto Nós. Non fai falla pechar Galicia e impoñer para loitar por que a nosa fala chegue a todas partes, tamén a Internet. É necesario ese concurso.

Señorías, a autonomía nace para dar resposta a unha demanda secular do noso pobo e tamén para unilo arredor das súas institucións. Ambos propósitos cumpríronse, e este logro merece ser subliñado no que é un dos momentos máis destacados da nosa vida parlamentaria.

Todos podemos coincidir en que este período marca un gran éxito colectivo visible no desenvolvemento material, na recuperación do noso orgullo de país e no fortalecemento da unidade. Non hai na longa historia de Galicia un período máis fecundo que estes 40 anos de autogoberno.

Por primeira vez Galicia dirixe o seu destino, e faino ben. Como en todas as democracias do mundo, houbo crises, alternancias e circunstancias difíciles que puxeron a proba ás institucións. Son avatares propios dun réxime de liberdades.

Todas as formacións presentes nesta Cámara foron goberno e oposición, todas as formacións presentes nesta Cámara están gobernando en Galicia, nos concellos, nas deputacións, no Parlamento autonómico, na Xunta de Galicia. Despois de procesos de cambio político que se realizaron con plena normalidade. Mesmo tiveron lugar procesos electorais en medio de circunstancias anómalas, nos que o pobo galego exhibiu un talante democrático admirable.

Mais alá de gobernos concretos, estes corenta anos de autonomía dan forma a un modelo político galego plural, estable, participativo e aberto a todos.

INFORMACIÓN AOS MEDIOS

Un modelo apto para diferentes proxectos políticos.

Un modelo que lle proporciona a Galicia un peso importante no conxunto de España e no concerto europeo.

Un modelo sobre todo dinámico que nos permite adaptar a nosa sociedade e a nosa economía a tempos cambiantes que requiren novas respostas.

Vivimos nunha nova encrucillada marcada por unha pandemia mundial que estamos dobregando, e unha recuperación na que Galicia ten que marcar as súas prioridades sociais e económicas.

Propoño, señorías, unha recuperación á galega. Unha recuperación xusta de verdade, que achegue os nosos valores e perspectivas aos cambios que se están a producir e que incorpore plenamente a Galicia aos camiños do progreso sensato.

Para o galeguista Valentín Paz-Andrade, Galicia era unha tarefa. Así a vía tamén o compañeiro de todos Valeriano Martínez: unha tarefa sempre inacabada, para a que todos os esforzos son necesarios, para a que nunca un esforzo é excesivo.

As mellores liñas da historia da nosa terra escribírona persoas como el.

Mulleres e homes que nunca perderon de vista que todo o que facemos é un legado para os galegos que virán tras de nós.

Valeriano Martínez era un servidor público. Valeriano Martínez era servizo público.

Regaloulle a súa intelixencia á nosa comunidade ata o último día. Deixounos pensando nesta terra: na da súa nenez, na do seu traballo continuo, na que foi feliz.

Sentimos a tristura pola súa perda. Sen embargo esa perda non impide que a pegada da súa entrega siga viva. Doulle as grazas neste Parlamento que naceu cos mesmos soños que tivo o finado conselleiro de Facenda e Administración Pública.

Oxalá que nos inspiren nos próximos pasos que ten que dar Galicia.

Moitísimas grazas. Máis nada.

Saúdos do Gabinete de Comunicación da Xunta de Galicia